

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

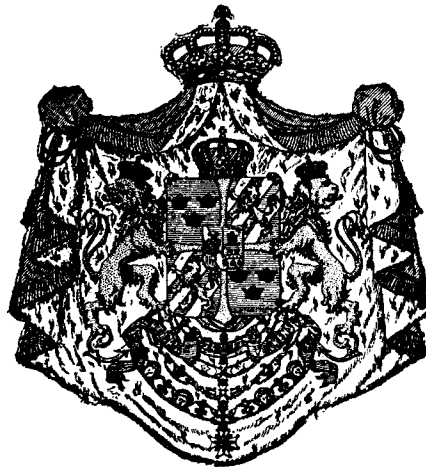
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 28.**

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1890

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET

1899.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 ; Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... - Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Lärarytbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

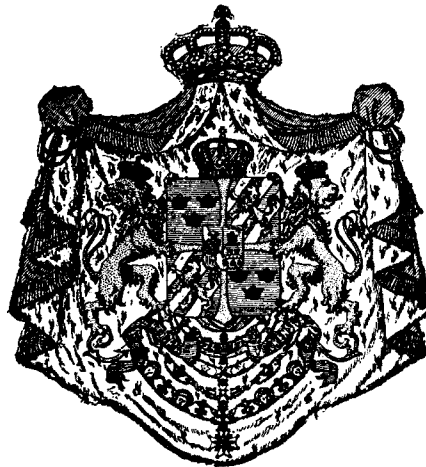
P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 28.**

BERÄTTELSE

OM

FOLKSKOLORNA FÖR ÅR 1890

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET

1899.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—24).

	Sid.
Inledning.	1
Kap.	
1. Högre folkskolor. (Tab. 1)	1
2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar. (Tab. 2—7) ...	2
3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m. (Tab. 2 o. 3)...	3
4. Allmänna folkskolorna: lärare. (Tab. 2 o. 3)	9
5. Allmänna folkskolorna: lärjungar. (Tab. 4 o. 5)	11
6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden. (Tab. 6 o. 7)...	16

Tabell-bilagor (sid. 1*—15*).

Tab.		
1.	Högre folkskolor.	2*
2.	Folkskoleväsendet år 1890: skolor och lärare m. m. länsvis.....	4*
3.	Folkskoleväsendet år 1890: skolor och lärare m. m. länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	6*
4.	Folkskoleväsendet år 1890: lärjungar länsvis.	8*
5.	Folkskoleväsendet år 1890: lärjungar länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.....	10*
6.	Folkskoleväsendet år 1890: ekonomiska förhållanden länsvis.....	12*
7.	Folkskoleväsendet år 1890: ekonomiska förhållanden länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.	14*

Table des matières.

Texte (p. 1—24).

	Page.
Introduction.	1
Chap.	
1. Écoles primaires supérieures. (Tabl. 1)	1
2. Écoles primaires ordinaires: remarques préliminaires. (Tabl. 2 et 7) ...	2
3. Écoles primaires ordinaires: catégories, nombre, etc. (Tabl. 2 et 3)...	3
4. Écoles primaires ordinaires: personnel enseignant. (Tabl. 2 et 3)...	9
5. Écoles primaires ordinaires: élèves. (Tabl. 4 et 5)	11
6. Écoles primaires ordinaires: économie. (Tabl. 6 et 7).....	16

Tableaux annexés (p. 1*—15*).

Tabl.		
1.	Écoles primaires supérieures.....	2*
2.	État de l'Enseignement primaire en 1890, écoles et corps enseignant, etc.: par départements.	4*
3.	État de l'Enseignement primaire en 1890, écoles et corps enseignant, etc.: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.	6*
4.	État de l'Enseignement primaire en 1890, élèves: par départements.	8*
5.	État de l'Enseignement primaire en 1890, élèves: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes.....	10*
6.	État de l'Enseignement primaire en 1890, économie: par départements.....	12*
7.	État de l'Enseignement primaire en 1890, économie: par départements et avec répartition d'après les campagnes et les villes....	14*

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlemnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om folkskolorna för år 1890.

Stockholm den 9 Februari 1899.

Underdånigst
NILS CLAËSON.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-Departementet.

Den berättelse om folkskolorna, som härmed öfverlemnas, är utarbetad efter samma grunder, som de föregående. Därför behöfver med afseende på planen för densamma endast nämnas, att tabellerna öfver folkskoleväsendet i rikets särskilda städer ej heller detta år blifvit befordrade till trycket, samt att utom de årligen återkommande ämnen endast ett, förut icke behandladt, ämne blifvit i denna berättelse upptaget till bearbetning. I Kap. 3 har nem-

ligen lemnats en fördelning af folkskolorna med hänsyn till de olika sätt, hvarpå undervisningen varit ordnad.

Af samma skäl, som i berättelsen för år 1887 angifvits, låter det sig svårligen göra att här i likhet med hvad som egde rum i berättelserna för åren 1885 och 1886 lemna uppgift om det antal skrivelser, som måst för utarbetandet af denna berättelse utfärdas till de särskilda skoldistrikten.

Kap. 1. Högre folkskolor.

Tab. 1.

Under det läseår, som slutade 1890, funnos 11 högre folkskolor, och hade sedan det föregående året ingen tillkommit eller upphört. Vid dessa högre folkskolor voro anställda tillsammans 20 lärare, hvaraf 8 undervisade endast i öfningsämnen. Lärjungarnes antal utgjorde 271, hvaraf vid fördelning efter ålder 206 — 161 gossar och 45 flickor — voro under 15 år samt 65 — 57 gossar och 8 flickor — 15 år eller däröfver. — Omkostnaderna uppgingo enligt Tab. 1 under kalenderåret 1890 till 26,640 kr. 77 öre och öfverstege det föregående årets med 464 kr. 54 öre. Fördelas omkostnadsbeloppet på ofvannämnda antal lärjungar, så uppgår kostnaden för hvarje lärjunge till 98 kr. 31 öre mot 112 kr. 83 öre under det föregående året. — För öfrigt må utöfver de upplysningar, som inhämtas af Tab. 1, följande meddelas ur de inkomna primäruppgifterna.

Att två eller flera församlingar gemensamt uppehållit någon högre folkskola, har ej heller detta år förekommit.

Lärokursens längd uppgifves vid 1 skola till 1 år, vid 8 till 2, vid 1 till 2 à 3 och vid 1 till 3 år. Läseveckornas antal under året har varit 23 vid 1 skola, 24 vid 6, 30 vid

1 och 32 vid 3. Läsedagarnes antal i veckan har varit 5 vid 4 skolor och 6 vid 7. Läsetimmarnes antal i veckan har varit 26 vid 2 skolor (hvaraf 1 med 24 veckor och 1 med 30), 30 vid 5 (hvaraf 3 med 24 veckor och 2 med 32), 31 vid 1 (med 24 veckor), 32 vid 1 (med 23 veckor), 36 vid 1 (med 32 veckor) och 39 vid 1 (med 24 veckor). I dessa timantal äro inräknade de timmar, som användts för undervisning i slöjd för gossar, nemligen 5 timmar vid 1 skola (med 32 veckor och 30 timmar i veckan), 9 vid 1 (med 24 veckor och 39 timmar) och 10 vid 1 (med 32 veckor och 36 timmar). Vid de två sista af dessa skolor hafva de slöjdande varit fördelade i två slöjdafdelningar, gällande de där angifna slöjdtimantalen för hvardera slöjdafdelningen.

Läseåret har vid 6 skolor omfattat en höst- och en vår-termin och vid 5 tvärtom. Af de 11 skolorna hafva 4 börjat sin hösttermin respektive den 8, 10, 11 och 30 September, 5 den 1 Oktober och 2 den 1 November samt hafva 2 slutat sin vårtermin under den 16 och 21 April, 4 under den 3 (2 skolor), 13 och 31 Maj och 5 under den 5, 10, 12, 16 och 26 Juni.

Undervisningen har vid alla skolorna omfattat kristendoms-kunskap, modersmålet, räkning, geometri, geografi, historia (vid 6 nämnas särskildt både svensk och allmän), naturkunnighet (därjemte nämnes vid 1 hellsolära), teckning eller linearritning (vid 1 nämnas särskildt både frihandsteckning och linearritning) samt välskrifning (vid 1 nämnas därjemte skriföfningar). Bland undervisningsämnen uppräknas dessutom vid 1 skola lagfarenhet, vid 2 statskunskap (däraf vid 1 svensk) och vid 1 stats- och kommunal-kunskap. Vid 1 skola har undervisats i tyska språket samt vid 1 både i tyska och engelska. Bokföring har förekommit vid 4 skolor, sång vid 8, gymnastik vid 6 (däraf vid 1 i förening med vapenöfningar), slöjd vid 3 samt trädgårdsskötsel (några timmar under året) vid 1. Slutligen nämnes vid 1 skola att utom den ordinarie undervisningstiden några extra timmar, till ett antal af 7 à 9 i veckan, då det stått lär-

jungarne fritt att i undervisningen deltaga, hafva användts för undervisning i nationalekonomi, geologi och kemi samt för lätsade stämmor och nämndssammanträden, samtalsöfningar och föreläsning af poesi och annan bildande lektyr.

Angående de ordinarie lärarne (respektive: hufvudlärarne) i läse-ämnena är, då afseende ej fästes vid aflagda undervisningsprof, endast att nämna, att bland dem voro 3 prester, af hvilka en tillika aflagt folkskolälärare-examen, samt att vidare 1 hade aflagt teoretisk teologisk examen och därjemte folkskolälärare-examen, 1 både teoretisk och praktisk teologisk examen, 1 både mogenhets- och folkskolälärare-examen, 2 mogenhets-examen samt 1 folkskolälärare-examen; vid 2 skolor hade undervisningen upphållits af vexlande vikarier, om vilkas aflagda examina uppgifter för det mesta saknas. Den biträdande läraren i läseämnena hade aflagt afgangsexamen från Ultuna landbruksinstitut.

Kap. 2. Allmänna folkskolorna: inledande anmärkningar

Tab. 2—7.

Såsom redan omnämnts, hafva icke heller i denna berättelse intagits några tabeller för rikets särskilda städer. De efter denna utslutning återstående 6 tabellerna öfver de allmänna folkskolorna äro ordnade på samma sätt som i berättelsen för år 1889. De äro således fördelade i 3 grupper, af hvilka den första, omfattande Tab. 2 och 3, afser skolor och lärare m. m., den andra, Tab. 4 och 5, lärjungar samt den tredje, Tab. 6 och 7, ekonomiska förhållanden. Å den första tabellen inom hvarje grupp, således å Tab. 2, 4 och 6, redogöres för länen samt å den andra, Tab. 3, 5 och 7 för landsbyggden inom hvarje särskildt län och för städerna, såsom ett helt betraktade, likaledes inom hvarje län.

Med afseende på fördelningen mellan landsbyggd och städer äro här, likasom i föregående berättelser, vissa afvikelser från den allmänna befolkningsstatistiken att anmärka. Af rikets 92 städer, äro 3 mindre, nemligen Sigtuna, Torshälla och Skellefteå, med tillsammans 3,074 invånare räknade till landsbyggden, emedan hvar och en af dem gemensamt med respektive landsförsamlingar bildade ett enda skoldistrikt. Därjemte hafva af dylikt skäl delar af städerna Kristianstad och Sala med tillsammans 1,057 invånare räknats till landsbyggden. Däremot hafva en sockendel och 5 mindre landsförsamlingar med tillsammans 3,546 invånare af dylikt skäl räknats på städerna Vaxholm, Mariefred, Vadstena, Visby, Skara och Falköping. Om man till den för städerna å Tab. 3 angifna folkmängden 899,113 lägger summan af de två förstnämnda talen, således 4,131, och däremot frånräknar det tredje talet, 3,546, så får man till resultat 899,698. Att detta tal fullkomligt öfverensstämmer

med det för år 1890 i allmänna befolkningsstatistiken angifna invånareantalet i rikets samtliga städer beror dock därpå, att för utarbetandet af kol. 3 i Tab. 3 hafva med iakttagande af ofvan angifna ändringar användts de af Statistiska Centralbyrån fastställda befolkningssiffrorna. — Om nyss angifna korrektion, ehuru naturligtvis i motsatt led, tillämpas på den för landsbyggden å Tab. 3 angifna folkmängden, får man till resultat 3,888,030, medan allmänna befolkningsstatistiken utvisar 3,885,283 eller 2,747 mindre. Skillnaden är naturligtvis densamma, äfven om jämförelsen utsträcker till hela rikets folkmängd. Det högre beloppet å Tab. 3 har erhållits därigenom, att för landsbyggdens skoldistrikt i allmänhet användts uppgifterna å de därifrån till Ecklesiastik-departementet inkomna primärtabellerna.

De skiljaktigheter, som man finner, om de å Tab. 2 och 3 befintliga uppgifterna om folkmängden i de särskilda länen och å deras landsbyggd jämföras med motsvarande uppgifter i den allmänna befolkningsstatistiken, bero dels på nyss angifna förhållanden, dels på oregelbundenheterna i rikets indelningar, i det att åtskilliga församlingar eller skoldistrikt tillhöra mer än ett län. En sådan församlings folkmängd blir i den allmänna befolkningsstatistiken delad på länen, men måste här hel och hällen föras till det län, hvartill församlingen eller det skoldistrikt, hvarti församlingen ingår, till den största delen hör.

Slutligen må med afseende på sättet att beräkna skolornas antal i städerna, särskildt Stockholm och Göteborg, hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 17) och för år 1889 (sid. 2).

Kap. 3. Allmänna folkskolorna: deras arter och antal m. m.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på uppgifterna i de till detta kapitel hörande tabellerna må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut. — Den statistiska textredogörelsen för hithörande ämnen — likasom för ämnena i de följande kapitlen — är här, såsom i föregående berättelser, inskränkt till tre hufvudsakliga synpunkter, nemligen för det första en jämförande öfersigt af rikssummorna för 1886—1890, för det andra en öfersigt för de särskilda länen af vissa förhållanden år 1890 samt för det tredje en öfersigt af förhållandet sistnämnda år mellan landsbygd och städer.

I förstnämnda hänseende utvisas förhållandet hufvudsakligen af följande två tabeller.

Skolor.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
Folkskolor:					
Fasta:					
Med 1 lärare eller lärarinna...	3,180	3,232	3,264	3,289	3,310
Med flera lärare eller lärarinnor	322	340	357	383	406
Flyttande:					
På 2 stationer	634	635	647	640	639
På 3 »	164	149	139	134	129
På flera än 3 stationer	23	25	19	17	15
Mindre folkskolor:					
Fasta	596	600	648	673	711
Flyttande	532	513	519	517	558
Småskolor:					
Fasta	2,751	2,879	2,948	3,002	3,046
Flyttande	1,846	1,861	1,832	1,810	1,749
Samtliga folkskolor	4,323	4,381	4,426	4,463	4,499
» mindre folkskolor	1,128	1,113	1,167	1,190	1,269
» småskolor	4,597	4,740	4,780	4,812	4,795
Summa	10,048	10,234	10,373	10,465	10,563

Af denna tabell framgår vid jämförelse med år 1889, att hela antalet fasta skolor vuxit från 7,347 till 7,473 samt att hela antalet flyttande skolor däremot aftagit från 3,118 till 3,090. För öfrigt bör angående de på flera än 3 stationer åren 1889 och 1890 flyttande folkskolorna märkas att de alla flyttade på 4 stationer.

Skolhus och skolträdgårdar.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
Skolhus:					
Egna	7,181	7,286	7,356	7,451	7,630
Förhyrda eller hyresfritt upplätta	2,966	3,074	2,996	3,208	3,185
Summa	10,147	10,360	10,352	10,659	10,815
Skolträdgårdar	2,076	2,111	2,110	2,112	2,107

Om man antager, att alla dessa skolträdgårdar tillhörde fasta folkskolor, hvilkas hela antal år 1890 utgjorde 3,716, så följer däraf, att sagde år 57 % (mot 58 år 1889) af de fasta folkskolorna voro försedda med särskild för undervisningen ordnad skolträdgård. Dock bör nämnas, att nyss gjorda antagande ej är fullt riktigt, i ty att skolträdgårdar icke uteslutande finnas vid de fasta folkskolorna, hvilket framgår redan af Tab. 3, om man inom dess afdelning för »Landsbygd» vid Jönköpings och Kronobergs län jämför kol. 4 och 5 (fasta folkskolor) med kol. 19 (skolträdgårdar).

Lönertillskott för den »fortsatta undervisningen» utgingo för år 1890 af statsmedel till 487 skoldistrikt för 819 s. k. »fortsättningsskolor»; motsvarande tal för år 1889 voro 472 och 789. Bidrag till beredande af undervisning i slöjd utgingo för år 1890 af statsmedel till 779 skoldistrikt för 1,397 skolor; motsvarande tal för 1889 voro 728 och 1,276.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfersigt för de särskilda länen år 1890 lemnas af tabellen å följande sida, rörande hvilken följande anmärkingar må förutskickas. Tabellen afser egentligen länen i deras helhet, således utan skillnad på landsbygd och städer; men i kol. 8—15 har likväl en sådan skillnad införts för att lemna allt det material, som erfordras för att upprätta dylika tabeller särskildt för landsbygd och städer. I sjelfva verket kan man i en sådan tabell för länens landsbygd utan nämnvärdt fel använda samma ytvidder (kol. 2), som för hela länen, och därpå grunda den beräkning, som motsvarar kol. 6; i en dylik tabell för länens städer hafva däremot kol. 2 och 6 ingen betydelse och kunna saklöst utelämnas. Talen i kol. 3—5 äro hemtade ur Tab. 2; motsvarande tal för landsbygd och städer erhållas ur Tab. 3. Talen i kol. 8—15 ingå däremot icke i åtföljande tabellbilagor samt äro ej hemtade ur de från skoldistriktens ingångna primäruppgifterna, utan dessa kolumner äro utarbetade efter de från Statskontoret (för Stockholms stad) och länsstyrelserna till Kungl. Maj:t insända redogörelserna angående ifrågavarande statsbidrag. Slutligen må med afseende på tabellens källor nämnas, att ytvidderna äro för år 1890 hemtade ur Statistiska Centralbyråns »Sammandrag för åren 1886—1890» af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes Femårsberättelser (sid. 7); i ytvidderna äro inräknade fastland samt öar, holmar och skär, men ej insjöar och inskjutande havsvikar.

Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad må nämnas, att kol. 6 bär — likasom vid städerna i allmänhet — har ringa eller ingen betydelse, samt att det sista, i anseende till det för Stockholm egendomliga sättet att beräkna skolornas antal (jfr berättelsen för år 1882, sid. 17, samt föregående berättelse, sid. 2), äfven gäller om kol. 7. —

jämförelse mellan Tab. 3 för 1890 och Tab. 3 för 1889 framgår att ett skoldistrikt (Mariefred och Kernbo) öfverförts från landsbygden till städerna (jfr Kap. 2 i denna och föregående berättelse). — För de särskilda länen vexla talen i kol. 6 från 0·26 i Norrbottens län till 19·26 i Malmöhus län. Naturligtvis bero olikheterna nästan helt och hållet på olikheterna i folkmängdstätheten; endast i ringa mån kunna de olika beräkningssätten af antalet skolor i städerna hafva medverkat. — Talen i kol. 7 vexla för de särskilda länen från 15·9 i Blekinge län (16·9 i Göteborgs och Bohus län och i Vesternorrlands län) till 33·9 i Kopparbergs län; det höga talet i sistnämnda län beror, såsom man finner af Tab. 2, på därvarande stora antal särskilda småskolor. Om hela antalet skolor fördelas på antalet skoldistrikt, står Kopparbergs län äfven högst med 12·6 och Gottlands län lägst med 1·7; motsvarande tal för hela riket är 4·4. — Med afseende på kol. 8—15 må erinras därom, att både »fortsatt undervisning» och slöjdundervisning visserligen kunna förekomma utan lönetillskott af statsmedel; men antagligt är likväl att i allmänhet sådana fall äro jämförelsevis få och af mindre betydelse. Dock bör den fullständiga frånvaron af hithörande tal i kol. 9 och 11 för Stockholms stad ingalunda tagas som ett bevis, att undervisningen där drifves mindre långt, utan endast därpå, att den är med afseende på kurser och afdelningar där annorlunda ordnad.

De olika arterna af skolor äro ej framhållna i föregående tabell, men skiljaktigheterna i detta hänseende länen emellan framgå med lätthet omedelbarligen af Tab. 2. Hvad särskildt beträffar de folkskolor, som flyttat på 3 eller 4 stationer, kan man redan af Tab. 2 draga den säkra slutsatsen, att de företrädesvis eller uteslutande finnas i skogs- eller skärgårds-trakter. Äfven med afseende på skolhus och skolträdgårdar ser man med lätthet omedelbarligen af Tab. 2 skiljaktigheterna mellan länen.

I förra berättelsen (sid. 5) nämndes att några få fall förefinnas, då ett skoldistrikt saknar egentlig folkskola, samt att detta under år 1889 var förhållandet vid 4 skoldistrikt. Under år 1890 egde samma förhållande fortfarande rum vid dessa 4 skolor, hvilka alla tillhöra Jemtlands län. De utgöras af en annexförsamling (936 invånare), som endast hade en fast mindre folkskola och två flyttande småskolor, två kapellförsamlingar (resp. 542 och 867 invånare), bland hvilka den första endast hade två flyttande småskolor och den andra endast en flyttande mindre folkskola och en flyttande småskola, samt af en s. k. bruksförsamling (242 invånare), som endast hade en flyttande småskola.

Om man nu öfvergår till förhållandet mellan landsbygd och städer, må först något nämnas med afseende på skoldistrikt. Antalet skoldistrikt i hela riket uppgick år 1890 enligt Tab. 2 till 2,376, hvaraf enligt Tab. 3 å landsbygden 2,285 och i städerna (förutom de 3 till landsbygden räknade) 91. Hvarje stad, äfven när den omfattar flera församlingar eller pastorat, bildade ett enda skoldistrikt, med undantag endast för Karlskrona (särskildt skoldistrikt för amiralitetsförsamlingen) och Landskrona (särskildt skoldistrikt för garnisonsförsamlingen).

Följande tabell utvisar, huru antalen skolor voro efter deras arter fördelade i procent.

S k o l o r .	Lands- bygd.	Städer.	Hela riket.
Folkskolor:	%	%	%
Fasta:			
Med 1 lärare eller lärarinna i läseämnen	32·3	7·4	31·3
Med flera lärare eller lärarinnor i do	2·4	38·0	3·9
Flyttande:			
På 2 stationer	6·3	0·2	6·1
På 3 »	1·3	—	1·2
På 4 »	0·2	—	0·1
Mindre folkskolor:			
Fasta	6·9	3·6	6·7
Flyttande	5·5	—	5·3
Småskolor:			
Fasta	27·9	50·6	28·8
Flyttande	17·2	0·2	16·6
Samtliga folkskolor	42·5	45·6	42·6
» mindre folkskolor	12·4	3·6	12·0
» småskolor	45·1	50·8	45·4
Summa	100	100	100

Af förestående tabell framgår äfven, att de fasta och de flyttande skolornas procenttal voro för landsbygden respektive 69·5 och 30·5, för städerna 99·6 och 0·4 samt för hela riket 70·7 och 29·3. — Med afseende på de flyttande skolor, som äro upptagna på städerna, må nämnas att de äro endast 2, hvilka båda flytta inom Filipstads s. k. »utrotar». Med afseende på de mindre folkskolor, som äro upptagna på städerna, må under hänvisning till Tab. 3 erinras därom, att de endast i en del fall höra till den i folkskolestadgans § 3 under denna benämning upptagna art af skolor, hvaremot de för öfrigt i sjelfva verket beteckna ett mellanstadium inom folkskolan.

Fördelningen af skolhus och skolträdgårdar utvisas af följande tabell, i hvilken den nedre delen är upprättad under det antagandet, att alla skolträdgårdarne (2,065 på landsbygden och 42 i städerna) tillhörde fasta folkskolor (3,526 på landsbygden och 190 i städerna), ehuru väl — såsom å sid. 3 närmare framhållits — detta antagande ej är fullt riktigt.

Skolhus och skolträdgårdar.	Lands- bygd.	Städer.	Hela riket.
Skolhus:	%	%	%
Egna	70·5	73·2	70·6
Förhyrda eller hyresfritt upplätta	29·5	26·8	29·4
Summa	100	100	100
Skolträdgårdar i förhållande till antalet fasta folkskolor	58·6	22·1	56·7

Af tillfällig anledning har för år 1890 verkstälts en undersökning rörande de olika sätt, hvarpå undervisningen varit ordnad vid de egentliga folkskolorna, således utan hänsyn till mindre folkskolor och småskolor. Resultaten af denna undersökning äro intagna i nedanstående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas. Till grund för fördelningen har lagts den »Öfversigt», som är lemnad å sid. 3 och 4 af 1889 års »Normalplan för un-

dervisningen i folkskolor och småskolor». Således hafva till en viss littera i Öfversigten förts både de skolor, vid hvilka det i primäruppgifterna uttryckligen sagts, att de haft undervisningen ordnad enligt denna littera, och de skolor, vid hvilka det af primäruppgifterna (om lärarekrafter, afdelningarnas antal m. m.) framgått att de åtminstone i hufvudsaklig mätto haft undervisningen så ordnad. Öfver hvar och en af kol. 2, 8, 9, 13, 14, 16, 18, 19, 22 och 27 har

Litt. enligt 1889 års Normalplan:		A					B		B ₂		C			
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1		Med 4 (5) årsklasser, hvarje undervisad af särskild lärare		Med 3 årsklasser, hvarje undervisad af särskild lärare		Med 4 (5) årsklasser, fördelade på 3 afdelningar med särskild lärare i hvarje afdelning		Med 2 afdelningar, hvarje omfattande 2 årsklasser och undervisad af särskild lärare		Med 3 årskl., fördelade på 2 afd., samtidigt undervisade af särskild lärare i hvarje afdelning.		Med 2 afd., den ena omfattande 1 och den andra 3 årskl. och undervisade af särskild lärare i hvarje afd. ng		Med 2 afd., hvarje omfattande 2(3) årsklasser, men båda undervisade af samma lärare på skilda tider.
L ä n.		samtidigt.	på skilda tider.	samtidigt.	på skilda tider.	samtidigt.	på skilda tider.	samtidigt.	på skilda tider.	samtidigt.	på skilda tider.	samtidigt.	på skilda tider.	
1	Stockholms stad	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Stockholms län	3	—	—	—	1	—	11	—	—	—	—	—	24
3	Uppsala »	1	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	16
4	Södermanlands »	3	—	—	—	2	—	3	—	—	1	—	—	38
5	Östergötlands »	10	—	—	—	3	1	5	7	—	—	—	—	150
6	Jönköpings »	4	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	42
7	Kronobergs »	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
8	Kalmar »	3	—	—	—	1	2	3	3	—	—	—	—	82
9	Gottlands »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10	Blekinge »	5	—	—	—	2	—	7	2	—	—	—	—	19
11	Kristianstads »	1	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	6
12	Malmöhus »	18	—	—	—	3	—	41	—	—	—	—	—	2
13	Hallands »	3	—	—	—	—	—	11	1	—	—	—	—	39
14	Göteborgs och Bohus »	23	—	—	—	4	1	6	—	—	—	—	—	65
15	Elfsborgs »	2	—	—	—	1	—	3	3	—	1	—	—	144
16	Skaraborgs »	2	1	—	—	—	—	7	3	—	1	1	—	129
17	Vermlands »	4	—	1	—	3	—	4	2	—	—	—	—	61
18	Örebro »	3	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	42
19	Vestmanlands »	1	—	—	—	4	—	10	—	—	—	—	—	14
20	Kopparbergs »	1	—	—	—	2	—	21	1	7	—	—	—	29
21	Gefleborgs »	6	1	—	—	2	—	5	4	—	—	—	—	71
22	Vesternorrlands »	2	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	43
23	Jemtlands »	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
24	Vesterbottens »	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	1
25	Norrbottnens »	1	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	1
	Summa	109	2	3	—	30	4	183	28	8	3	1		1,030
	Procent	2'4				0'9		4'0	0'6			0'3		22'8
	Lärare i läseämnena:													
	Antal	1,136	9	9	—	90	12	368	56	16	7	2		1,030
	Procent	19'4				2'0		6'3	1'0			0'4		17'6

utsatts motsvarande littera, hvarvid de i Öfversigten anmärkningsvis omnämnda anordningarna betecknats med B₁ och F₁. Förutom de genom Normalplanen angifna sätten för undervisningens anordning har likväl förekommit en mängd andra sätt. Dessa äro i tabellen gruppvis uppförda efter närmast motsvarande littera. För att ej ytterligare öka kolumnernas antal hafva vissa undantagsförhållanden, för hvilka längre ned närmare redogöres, antydts genom

en siffra inom () i vederbörande kolumners rubriker. — Kol. 2—21 afse endast fasta skolor. — De i kol. 18—21, 24, 25, 29 och 31 uppförda skolorna omfatta både folkskole- och småskole-afdelning. Detsamma är förhållandet med några få af skolorna i kol. 2, hvarom mera längre ned. Alla öfriga skolor omfatta endast folkskoleafdelning. — Rörande littera D finnes i Normalplanen anmärkt: »För denna form af folkskola förutsättes en fast småskola med tre års-

D		E		F				G					H					32	S u m m a.					
14	15	16	17	18	F ₂ 19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
Med 3 års- klasser, un- dervisade af samma lärare		Med 4 årsklasser, samtidigt undervisade af samma lärare.		Omfattande både folkskole- och småskole-afdelning, undervisade af				Flyttande på 2 stationer och undervisade af					Flyttande på 3 sta- tioner och under- visade af 1 (2) lärare			Flyttande på 4 stationer och undervisade af samma lärare								
samtidigt.		på skilda tider.		samma lärare		2 (3) lärare		samma lärare		2 lärare			i 4 årsklasser.			i 3 årsklasser.			i både folk- skole- o. små- skole-afdelng.		i 4 årsklasser.		i både folk- skole- o. små- skole-afdelng.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1				
9	1	63	22	9	34	—	2	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	181	2					
6	—	51	5	27	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136	3					
8	—	48	3	3	94	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	206	4					
1	—	5	5	11	54	—	—	15	—	11	—	—	—	2	—	—	—	280	5					
5	1	2	16	—	9	1	—	62	2	—	—	—	—	24	—	4	—	175	6					
1	1	1	16	1	4	—	—	58	2	—	—	—	—	36	2	—	2	133	7					
4	2	17	5	4	18	—	1	55	5	2	1	—	—	9	1	—	1	219	8					
2	—	37	—	36	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88	9					
2	—	25	1	1	20	—	—	23	—	—	—	—	—	1	—	—	—	108	10					
5	—	182	11	17	34	1	—	14	—	—	—	—	—	1	—	—	1	291	11					
6	—	253	19	44	36	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	423	12					
3	—	33	—	—	16	—	—	13	—	1	—	1	—	3	—	—	1	125	13					
1	—	17	—	2	11	—	—	37	—	1	—	2	—	9	—	—	2	181	14					
—	—	8	14	3	29	—	—	47	5	—	—	—	—	8	—	—	2	270	15					
4	4	33	3	2	64	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	271	16					
2	—	4	3	2	23	—	—	139	11	9	—	2	—	20	—	—	—	290	17					
6	1	115	1	6	39	1	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	238	18					
3	—	81	2	4	28	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	158	19					
26	1	56	—	1	55	—	1	12	2	1	—	—	—	—	—	1	—	217	20					
9	1	5	4	6	79	—	—	3	—	10	—	—	—	—	—	—	—	206	21					
2	—	14	—	11	25	1	—	12	1	14	—	—	—	1	—	5	1	136	22					
5	—	5	27	7	5	—	—	11	—	3	—	—	—	—	—	—	—	67	23					
—	—	13	—	7	10	1	—	1	—	2	—	—	—	2	—	2	—	45	24					
6	—	7	3	20	5	1	—	1	—	5	—	—	—	—	—	1	—	58	25					
116	12	1,075	160	224	726	9	5	544	28	61	1	5	117	3	9	14	1	4,511						
2:6	0:3	23:8	3:5	5:0	16:1	0:3		12:1	2:1				2:6	0:3		0:3		100						
116	12	1,075	160	224	726	20	10	544	28	61	2	10	119	3	9	14	1	5,869						
2:0	0:2	18:3	2:7	3:8	12:4	0:5		9:3	1:7				2:0	0:2		0:3		100						

klasser». Vid de flesta skolorna i kol. 14 har förhållandet äfven varit sådant, men vid en del har den förberedande småskolan omfattat endast två årsklasser. Dylikt undantag förekommer äfven med afseende på en eller annan af de öfriga folkskolorna med 3 årsklasser (kol. 4, 10, 15, 23 och 28). — Uttrycket »lärare» i denna tabell — likasom i nästa — omfattar både lärare och lärarinnor.

Antalet folkskolor enligt denna tabell öfverskjuter antalet enligt Tab. 2 med 12. Den skenbara stridigheten beror på två särskilda anledningar. Å ena sidan har det i 18 fall inträffat, att en skola med 2 (16 fall), 3 (1 fall) eller 4 lärare (1 fall) och genomfördt parallellklass-system här räknats såsom två skolor för att bättre framhålla undervisningens anordning. Å andra sidan hafva vid en af städerna (se nästa tabell) skolor, hvilka här (i kol. 2) räknats som två (med 34 lärare), blifvit i Tab. 2 räknade som åtta skolor. — Genom den förstnämnda klyfningen hafva 3 skolor blifvit förda till kol. 8, 12 till kol. 13, 2 till kol. 14 och 19 till kol. 16. Fullt genomfördt parallellklass-system har utom i de sålunda behandlade 18 fallen äfven förekommit vid de flesta i kol. 2 inräknade skolorna, men med afseende på dem är det tillräckligt att hänvisa till nästa tabell.

Såsom ofvan blifvit nämndt, hafva vissa undantagsförhållanden antydts genom en siffra inom () i vederbörande kolumners rubriker. Till förklaring däraf må följande nämnas. Bland de i kol. 2 ingående skolorna hafva Stockholms stads omfattat 5 årsklasser; detsamma har varit förhållandet med 1 skola i kol. 6 och med 2 i kol. 13. Bland skolorna i kol. 20 hafva 2 haft 3 lärare. Slutligen hafva 2 bland skolorna i kol. 27 haft 2 lärare.

Antalet lärare enligt föregående tabell understiger antalet enligt Tab. 2 med 150. Den skenbara stridigheten beror uteslutande på sättet att beräkna lärareantalet i kol. 2 och finnes fullständigt förklarad under nästa tabell. Om man frånser nämnda kolumn, kan man för hvarje särskild kolumn ur antalet skolor och med ledning af rubriken beräkna antalet dithörande lärare, dock med iakttagande af följande förhållanden. Den ena af skolorna i kol. 3 har haft 5 lärare. Bland skolorna i kol. 8 hafva 2 haft 3 lärare; likaså 1 bland skolorna i kol. 11. Slutligen må med afseende på kol. 20 och 27 hänvisas till slutet af föregående stycke.

För de folkskolor, hvilka voro så rikligt utrustade med lärarekrafter, att hvar och en af de 4 årsklasser, som tillhöra det egentliga folkskolestadiet, samtidigt undervisades af särskild lärare eller lärarinna — eller m. a. o. för skolorna i kol. 2 — finnes närmare redogjort i nedanstående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas.

Undervisningen vid dessa skolor, hvilka alla äro fasta, har varit eller åtminstone kuunat vara ordnad i fullständig eller hufvudsaklig öfverensstämmelse med den i 1889 års Normalplan intagna undervisningsplanen Litt. A, som just afser fast folkskola med 4 årsklasser, hvardera klassen undervisad af särskild lärare eller lärarinna. De i tabellen ingående skolorna äro likväl af två olika slag, nemligen dels sådana, som endast omfatta det egentliga folkskole-

stadiets årsklasser, dels sådana (i 2 städer och 2 landtdistrikt), som äfven omfatta småskolestadiets 2 årsklasser. De lärare, som undervisat i de sednare, äro icke inräknade i tabellen. I Stockholm skiljer sig anordningen så till vida från den ofvan angifna, att hela kursen är delad på 7 årsklasser, af hvilka två här ansetts tillhöra småskolans område, hvarför 5 sjundedelar af hela lärareantalet intagits i tabellen.

Städer.	Folkskolor.	Lärare.
Stockholm.....	9	354
Norrteje.....	1	4
Söderteje.....	2	9
Uppsala.....	1	29
Nyköping.....	2	7
Eskilstuna.....	1	16
Linköping.....	2	22
Norrköping.....	7	48
Jönköping.....	2	29
Eksjö.....	1	5
Vexjö.....	2	8
Kalmar.....	2	12
Oskarshamn.....	1	8
Visby.....	1	9
Karlskrona (2 skoldistrikt).....	3	24
Karlshamn.....	2	8
Kristianstad.....	1	12
Malmö.....	7	89
Helsingborg.....	1	23
Landskrona (endast i det ena skoldistriktet).....	2	19
Lund.....	2	18
Trelleborg.....	1	4
Ystad.....	2	13
Halmstad.....	2	16
Varberg.....	1	7
Göteborg.....	13	106
Uddevalla.....	2	9
Borås.....	1	9
Åmål.....	1	4
Falköping.....	1	5
Lidköping.....	1	7
Karlstad.....	2	11
Filipstad.....	1	4
Kristinehamn.....	1	8
Örebro.....	3	22
Vesterås.....	1	7
Falun.....	1	10
Gefle.....	2	34
Hudiksvall.....	2	8
Söderhamn.....	2	10
Hernösand.....	1	6
Sundsvall.....	1	14
Östersund.....	1	6
Luleå.....	1	4
Summa.....	96	1,077

Landsbyggd.			Folk- skolor.	Lärare.
Län.	Skoldistrikt.	Ort.		
Östergötlands.....	Risinge	Finspong	1	6
Jönköpings.....	Hakarp	Huskvarna	1	4
Malmöhus.....	Hyllie	Limhamn	1	6
	Höganäs	Höganäs	1	5
	Bjuf	Bjufs grufva	1	4
Göteborgs och Bohus.....	Örgryte	Böö	2	9
		Krokslätt		
	Fässberg	Mölnadal	2	9
		Lundby		
		Lindholmen		
		»		
		Kyrkobyn		
	Lysekils köping		1	4
	Summa		13	59
	Summornas summa		109	1,136

Såsom redan blifvit nämnt, ingå i tabellen några skolor, som äfven omfatta småskolestadiets två årsklasser. Dessa äro belägna i Stockholm och Östersund samt vid Finspong i Risinge skoldistrikt och vid Huskvarna i Hakarps d.o. De vid dessa skolor anställda lärare, som undervisa inom småskolestadiet, utgöra respektive 142, 4, 2

och 2, eller tillsammans 150, hvilka icke äro inräknade i tabellen. För Nyköpings 2 skolor äro uppförda endast 7 lärare, emedan på grund af tillfälliga förhållanden, hade vid den ena skolan dess 3 lärare sig emellan fördelat undervisningen i lägsta årsklassen.

Vid jämförelse med Tab. 3 ser man, att af där ingående 89 städer (91 skoldistrikt) med 191 egentliga folkskolor och 1,395 däri undervisande lärare återfinnas i föregående tabell 44 städer (45 skoldistrikt) med 96 folkskolor och 1,077 däri undervisande lärare, hvilket sistnämnda antal vid tilläggande af de vid 10 af samma skolor inom småskolestadiet undervisande lärarne växer till 1,223. Medan således inom städerna de aldrafleste af de egentliga folkskolornas lärare endast hade en årsklass att undervisa, egde ett dylikt förhållande rum blott vid ett försvinnande fåtal af folkskolorna på landsbygden. Af dess 2,285 skoldistrikt med 4,308 egentliga folkskolor och 4,624 däri undervisande lärare återfinnes i föregående tabell endast 9 skoldistrikt med 13 folkskolor och 59 däri undervisande lärare, hvilket sistnämnda antal vid tilläggande af de vid 2 af samma skolor inom småskolestadiet undervisande lärarne växer till 63. Det må anmärkas, att alla dessa 13 skolor äro belägna på orter med betydande — och för det mesta högst betydande — industriell verksamhet.

Kap. 4. Allmänna folkskolorna: lärare.

Tab. 2 och 3.

Med afseende på de till detta kapitel hörande uppgifterna i Tab. 2 och 3 må anmärkas, att de, när förhållandena förändrats under året, afse årets slut.

Nedanstående tabell lemna en jämförande öfversigt af hithörande rikssummor för åren 1886—1890.

Lärare och lärarinnor.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
A) I läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder):					
I folkskolor:					
Ordinarie:					
Lärare	3,935	4,011	4,104	4,112	4,114
Lärarinnor	809	857	923	958	986
Extra ordinarie:					
Lärare	264	247	222	240	261
Lärarinnor	346	362	305	324	370
Biträdande:					
Lärare	24	22	21	26	25
Lärarinnor	201	210	232	240	263
I mindre folkskolor:					
Lärare	259	258	258	259	254
Lärarinnor	876	860	914	933	1,017

Folkskolorna 1890.

Lärare och lärarinnor.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
I småskolor:					
Lärare	455	443	417	397	333
Lärarinnor	4,696	4,867	4,942	5,025	5,053
I samtliga skolor:					
Lärare	4,937	4,981	5,022	5,034	5,037
Lärarinnor	6,928	7,156	7,316	7,480	7,689
Summa	11,865	12,137	12,338	12,514	12,726
B) Endast i öfningsämnen eller handaslöjder:					
Lärare	336	344	365	355	351
Lärarinnor	384	392	416	418	431
Summa	720	736	781	773	782

Då afseende endast fästes vid undervisningen i läseämnen, företer lärarepersonalen år 1890 vid jämförelse med år 1889 en tillökning af 212 personer (1.7 %), hvilken nästan uteslutande faller på lärarinnorna. Då man åter tager i betraktande dem, som undervisat endast i öfningsämnen eller handaslöjder, har antalet under året ökat med 9 (1.2 %).

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den

tabell, som visar förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfersigt för de särskilda länen år 1890 lemnas af följande tabell, i hvilken kol. 3 för Stockholms stad lemnats tom, såsom där utan betydelse.

L ä n.	Lärare och lärarinnor i läseämnen.						Hela antalet lärare och lärarinnor, som endast undervisar i öfningsämnen eller handslöjder, i % af hela antalet d:o d:o i läseämnen (kol. 2).
	Hela antalet.	På 100 □ kilometer eller 1 □-nyttl.	På 10,000 af folkmängden.	Fördelade efter kön i % inom hvarje län.			
				Lärare.	Lärarinnor.		
Stockholms stad	496		20·1	17·9	82·1	7·1	
Stockholms län	472	6·33	30·8	36·1	63·9	6·4	
Uppsala >	329	6·42	27·1	46·8	53·5	7·9	
Södermanlands >	402	6·41	26·0	38·8	61·2	19·7	
Östergötlands >	701	7·02	26·3	44·9	55·1	8·3	
Jönköpings >	495	4·66	25·5	46·8	53·5	16·4	
Kronobergs >	341	3·83	21·2	46·6	53·4	2·9	
Kalmar >	522	4·78	22·4	45·8	54·2	6·1	
Gottlands >	158	5·07	30·8	57·6	42·4	6·3	
Blekinge >	284	9·81	19·9	43·3	56·7	7·7	
Kristianstads >	683	10·99	30·7	46·3	53·7	3·2	
Malmöhus >	1,265	26·72	34·4	40·7	59·3	7·0	
Hallands >	389	8·18	28·5	35·0	65·0	1·8	
Göteborgs o. Bohus >	784	16·01	26·2	27·3	72·7	9·1	
Elfsborgs >	667	5·61	24·2	42·0	58·0	7·5	
Skaraborgs >	603	7·48	24·4	41·6	58·4	4·3	
Vermlands >	653	3·73	25·8	47·6	52·4	2·8	
Örebro >	553	6·69	30·0	42·3	57·7	7·1	
Vestmanlands >	410	6·32	30·0	35·6	64·4	5·1	
Kopparbergs >	721	2·86	36·5	41·3	58·7	3·9	
Gefleborgs >	563	3·07	27·2	35·0	65·0	2·5	
Vesternorrlands >	399	1·66	19·1	35·1	64·9	1·5	
Jemtlands >	285	0·60	28·4	38·9	61·1	2·1	
Vesterbottens >	277	0·50	22·6	23·1	76·9	0·7	
Norrbottens >	275	0·28	26·2	36·0	64·0	0·4	
Hela riket år 1890	12,726	3·09	26·6	39·6	60·4	6·1	
» » » 1889	12,514	3·08	26·2	40·2	59·8	6·2	
» » » 1888	12,338	3·04	26·0	40·7	59·3	6·3	
» » » 1887	12,137	2·99	25·6	41·0	59·0	6·1	
» » » 1886	11,865	2·92	25·2	41·6	58·4	6·1	
» » » 1885	11,654	2·87	24·9	42·0	58·0	5·7	
» » » 1884	11,409	2·81	24·6	43·0	57·0	5·4	
» » » 1883	11,136	2·74	24·2	43·6	56·4	5·4	
» » » 1882	10,831	2·67	23·6	44·7	55·3	4·9	

Förhållandet mellan landsbygd och städer utvisas af nedanstående procenttabell.

Lärare och lärarinnor.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
	%	%	%
A) I läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handslöjder):			
I folkskolor:			
Ordinarie:			
Lärare	34·7	20·7	32·3
Lärarinnor	4·2	25·2	7·7
Extra ordinarie:			
Lärare	1·8	3·2	2·1
Lärarinnor	1·3	11·3	2·9
Biträdande:			
Lärare	0·2	0·3	0·2
Lärarinnor	1·5	4·6	2·1
I mindre folkskolor:			
Lärare	2·4	—	2·0
Lärarinnor	9·5	0·8	8·0
I småskolor:			
Lärare	3·6	0·1	3·0
Lärarinnor	40·9	33·3	39·7
I samtliga skolor:			
Lärare	42·7	24·3	39·6
Lärarinnor	57·3	75·7	60·4
Summa	100	100	100
B) Endast i öfningsämnen eller handslöjder:			
Lärare	48·3	38·5	44·9
Lärarinnor	51·7	61·5	55·1
Summa	100	100	100

Kap. 5. Allmänna folkskolorna: lärjungar.

Tab. 4 och 5.

Såsom af öfverskrifterna till kol. 2—26 å hithörande Tab. 4 och 5 framgår, afse uppgifterna året i dess helhet och således ej särskildt årets slut (med undantag dock för det fall, hvarom handlas i slutet af detta stycke). Således kunna i hvilken som helst af kol. 2—26 vara inräknade barn, som vid årets slut ej kvarlefd. Under hänvisande för öfrigt till hvad som rörande denna sak yttrades i berättelsen för år 1882 (sid. 25) må nämnas, att mortaliteten år 1890 inom de här ifrågakvarande 8 åldersklasserna (7—14 år) tillsamman tagna uppgick i absolut tal till 3,642 eller till 0.46 % af hela antalet inom dessa åldersklasser vid årets slut. — Med afseende på grunderna för dessa tabeller och dithörande primäruppgifter behöfver för öfrigt endast erinras om föreskriften, att barn, som under året undervisats i olika skolor, skall räknas som lärjunge endast i den skola, som det under kalenderåret sednast tillhört.

Om man nu öfvergår till en jämförande öfersigt af rikssummorna för åren 1886—1890, må först erinras därom,

att enligt den allmänna befolkningsstatistiken folkmängden vid 1889 års slut i ålder af 7—14 år utgjorde 784,532 och att af detta antal voro med afseende på under året åtnjutit undervisning af skolråden redovisade 97.5 %. För år 1890 utgjorde folkmängden inom samma årsklasser 791,987. Om detta tal jämföres med rikssumman, 769,690, för hela antalet barn af 7—14 års ålder (Tab. 4, kol. 25), så finner man, att de af skolråden redovisade barnens antal — då afseende ej heller här fästes vid de däribland inräknade under året affidna — utgjorde 97.2 %. De icke redovisades procenttal var således 2.8. Om det ofvannämnda antalet af 791,987 fördelas efter kön, så har man 400,929 gossar och 391,058 flickor. Jämföras dessa tal med antalen redovisade gossar och flickor (Tab. 4, kol. 23 och 24), så blifva procenttalen resp. 97.6 och 96.8.

Till hvilka antal de sålunda redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit eller icke åtnjutit undervisning, utvisas af följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder,		1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt	700,596	707,895	709,724	715,819	717,156
2	som under året ej åtnjutit sådan undervisning	37,368	36,564	39,200	40,066	43,386
3	om hvilka uppgifter saknas	8,771	8,198	8,872	9,074	9,148
Summa		746,735	752,657	757,796	764,959	769,690

Vid jämförelse mellan de två sista åren finner man således, att medan hela antalet barn i skolåldern vuxit med 7,455 (= 791,987—784,532), har samtidigt antalet af dem, som enligt rad. 1 i denna tabell under året åtnjutit undervisning, vuxit med 1,337, antalet af dem, som enligt rad. 2 under året ej åtnjutit sådan undervisning, med 3,320 samt

antalet af dem, om hvilka enligt rad. 3 uppgifter saknas, med 74.

Om man för de fem åren fördelar barnen å rad. 1 i föregående tabell i sådana grupper som i kol. 11—15 af Tab. 4, så erhåller man följande tabell.

Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:		1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	630,354	640,994	643,620	651,123	653,274
5	högre folkskolor	239	202	194	196	183
6	allmänna läroverk och specialskolor	11,924	12,124	12,220	12,707	13,150
7	enskilda skolor	18,185	17,632	16,885	16,739	16,343
8	hemmen	39,894	36,943	36,805	35,054	34,206
Summa		700,596	707,895	709,724	715,819	717,156
Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:						
9	deras egna distrikts skolor	618,515	628,335	630,043	636,366	638,123
10	skolor utom deras egna distrikt	11,839	12,609	13,577	14,757	15,151
Summa		630,354	640,994	643,620	651,123	653,274

Man ser således vid jämförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i skolåldern, som undervisats i samtliga folkskolor, mindre folkskolor och småskolor, under året ökats

med 2,151, hvaremot antalet i enskilda skolor minskats med 396 och antalet i hemmen undervisade minskats med 848. — Om man såsom mått på folkskolefrekvensen under

de två sista åren använder talet å rad. 4, beräknadt i procent af hela folkmängden inom åldersgruppen 7—14 år, så är detta procenttal 83·0 för det förra och 82·5 för det sednare. Om »hela antalet» i de allmänna folkskolorna under året undervisade barn befunnit sig i 7—14 års ålder, eller m. a. o. om man för dylik beräkning i st. för talen å rad. 4 använder för 1889 talet 689,954 och för 1890 talet 690,342 (se Tab. 4, kol. 26), så blifva procenttalen i stället 87·9 för 1889 och 87·2 för 1890.

Med afseende på rad. 7 och 8 i föregående tabell må följande ytterligare nämnas. Bland där omförmälda »enskilda skolor» äro *icke* sådana inräknade, som äro inrättade på enskildes bekostnad enligt folkskolestadgans § 62, mom. 2, och för hvilka enligt de allmänna formulären primäruppgifter afgifvits. Dessa skolor hafva, såsom i berättelsen för år 1882 (sid. 16) närmare utvecklats, inräknats på vederbörliga platser bland de andra skolorna. Således afser rad. 7 sådana enskilda skolor, som omförmälas i mom. 1

af nyss anförda § af folkskolestadgan. Antagligen finnes däribland ett mindre antal skolor, som närmast motsvara de allmänna folkskolorna, isynnerhet småskolorna; men sannolikt utgöras de till största delen af elementarläroverk, särskildt sådana för flickor. — Beträffande åter de barn, som äro räknade till rad. 8, finnas anledningar att tro, att dit blifvit förda ganska många, som rätteligen bort i primäruppgifterna räknats till dem, »som under året ej åtnjutit undervisning» (rad. 2), eller till dem, »om hvilka uppgifter saknas» (rad. 3). Men å andra sidan minskas vigten af detta förhållande af den omständigheten, att antagligen en stor del af dessa barn först under året inträdt i skolåldern.

Vid fördelning af de i föregående tabell å rad. 9 upptagna lärjungarne efter de 3 hufvudslagen af skolor (folkskolor, mindre folkskolor och småskolor), äfvensom efter skolornas olika natur af fasta eller flyttande, erhåller man följande öfversigt.

Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:		1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
11	fasta folkskolor.....	296,996	305,970	312,091	319,159	323,672
12	flyttande »	72,375	70,397	68,887	68,072	67,048
13	fasta mindre folkskolor.....	24,118	24,565	26,240	27,238	27,840
14	flyttande »	28,522	28,243	28,330	27,997	29,156
15	fasta småskolor.....	105,662	109,429	109,605	111,153	112,027
16	flyttande »	90,842	89,781	84,890	82,747	78,380
	Summa	618,515	628,385	630,043	636,366	638,123
17	samtliga fasta skolor	426,776	439,964	447,936	457,550	463,539
18	samtliga flyttande »	191,739	188,421	182,107	178,816	174,584
	Summa	618,515	628,385	630,043	636,366	638,123

Man finner här af vid jmförelse mellan de två sista åren, att antalet barn i samtliga fasta skolor ökats med 5,989, medan antalet i samtliga flyttande skolor minskats med 4,232, och att således förhållandena förbättrats.

Om man slutligen för åren 1886—1890 fördelar de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell (sid. 11) upptagna barnen efter anledningarna därtill, så erhåller man följande tabell, vid hvilken den anmärkningen må förutskickas, att de å rad. 19 och 20 t. ex. för år 1890 upptagna talen alldeles icke angifva antalen af dem, som under året visat

sig hafva inhemtat folkskolans minimikurs eller aflagt godkänd afgangspröfning. De barn, med hvilka ettdera varit förhållandet, höra nemligen till rad. 19 och 20, endast om de därjente äro inom skolåldern samt för öfrigt — förutom sjelfva provvens afläggande — alldeles icke under året åtnjutit undervisning eller åtminstone icke på något af de sätt, som äro angifna å rad. 4—8 i 2:a tabellen å sid. 11. Det är nemligen antagligt, att icke få af barnen å rad. 19 och 20 af följande tabell under året deltagit i s. k. repetitionskola eller i s. k. konfirmationsskola.

Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:		1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs	6,333	6,165	6,033	5,859	7,035
20	efter godkänd afgangspröfning.....	15,699	15,716	17,090	18,110	19,849
21	till följd af sjukdom eller naturfel.....	3,838	3,683	3,832	3,661	3,629
22	af annan anledning	11,498	11,000	12,245	12,436	12,873
	Summa	37,368	36,564	39,200	40,066	43,386

Såsom i berättelsen för år 1882 (sid. 13) anmärktes, kan man såsom maximigräns för antalet barn i skolåldern,

hvilkas undervisning varit under året försummad, betrakta den summa, som erhålles genom att hoplägga antalet icke

redovisade, antalet af dem, om hvilka uppgifter saknas, samt antalet af dem, som på annan anledning icke åtnjutit undervisning. För år 1889 utgjorde denna maximigräns 41,083 (= 19,573 + 9,074 + 12,436) och för år 1890 åter 44,318 (= 22,297 + 9,148 + 12,873). Om dessa två tal förvandlas till procent af rikets folkmängd vid årets slut i ålder af 7—14 år, så får man 5·2 % för 1889 och 5·6 för 1890. Sammanhåller man detta sista resultat därmed, att — såsom å sid. 11 visats — redovisningsprocenterna för gossar och flickor äro mycket höga och föga skiljaktiga, så inser man lätt, att någon synnerlig olikhet ej kan förefinnas i de båda könen skolfrekvens.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i de tabeller, som visa förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfversigt för de särskilda länen år 1890 lemnas af å nästa sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas. Kol. 2—10 innehålla en procentfördelning af antalen redovisade barn af 7—14 års ålder, d. v. s. af de absoluta tal, som finnas i kol. 25 å Tab. 4. De i dessa kol. 2—10 stående procenttalen, hvilka å hvarje särskild rad gifva 100 till summa, motsvara de absoluta tal, som man å Tab. 4 finner i kol. 11—15, 17—20 och 22. Härvid är dock att märka, att procenttalen i kol. 3 af följande tabell motsvara summorna af talen i kol. 12 och 13 å Tab. 4. De absoluta talen i kol. 12 (»högre folkskolor») äro nemligen vid de 10 län, där de förekomma, alldeles för små att förtjena en särskild procentkolumn. De motsvarande procenttalen skulle vid 4 län hafva blifvit uppförda med 0·1, men vid de öfriga ej ens uppgått till denna storlek. — De procenttal, som finnas i kol. 11 och 12, motsvara de absoluta talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 och ange således egentligen endast fördelningen af de barn i skolåldern, som undervisats i sina egna distrikts allmänna folkskolor. Men om man antager, att såväl de barn i skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor utom deras egna distrikt (Tab. 4, kol. 10), som ock de barn utom den egentliga skolåldern, hvilka undervisats i allmänna folkskolor, varit fördelade mellan fasta och flyttande skolor i samma proportion, som den förstnämnda gruppen, så kan man anse procenttalen i kol. 11 och 12 af följande tabell äfven ange fördelningen mellan fasta och flyttande skolor af *alla* de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 åtnjutit undervisning i länens allmänna folkskolor. Sagde antagande kan ej leda till något större fel, då för hela riket de två sednare grupperna i absoluta tal uppgå endast till 15,151 och 37,068 eller tillsammans till 52,219, således endast till inemot 8 % af hela rikssumman i nämnda kol. 26. Visserligen är den motsvarande procenten högre i åtskilliga län, så t. ex. — för att nämna de högsta — 11 i Malmöhus och Vesternorrlands, 12 i Norrbottens, 14 i Vesterbottens och 15 i Jemtlands, men någon anledning till att den ena eller den andra af de två grupperna skulle förekomma jemförelsevis mera i antingen fasta

eller flyttande skolor kan svårigen finnas, och i sjelfva verket träffar man bland de nyss anförda exemplen såväl län med ytterst få flyttande skolor, som län med ytterligt många sådana. — Om man på nu utvecklade skäl anser det genom talen i kol. 8 och 9 å Tab. 4 bestämda förhållandet mellan antalen barn i fasta och flyttande skolor gälla för alla de barn, som jemlikt kol. 26 å Tab. 4 undervisats i länens allmänna folkskolor, kan man därpå grunda den beräkning, hvars resultat äro intagna i den följande tabellens sista afdelning. Man erhåller nemligen för hvarje särskildt län — på det angifna sättet eller, vid län med ett fåtal flyttande skolor, omedelbarligen ur primäruppgifterna — hela antalet barn särskildt i de fasta och särskildt i de flyttande skolorna, hvarjemte den motsvarande fördelningen af lärarepersonalen lätteligen verkställs i enlighet därmed, att hvarje flyttande skola endast har *en* lärare eller lärarinna utom 10 skolor, som hafva två lärare eller lärarinnor hvardera, nemligen i Kronobergs län 1 folkskola på tre stationer och 2 småskolor på d:o, i Kalmar län 1 folkskola på två stationer, i Hallands län 1 folkskola på två stationer, i Göteborgs och Bohus län 1 folkskola på tre stationer och 2 d:o på två samt i Vermlands län 2 folkskolor på två stationer. För hela riket erhåller man 501,153 lärjungar i fasta skolor och 189,189 i flyttande, medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnena utgör 9,626 vid de fasta skolorna och 3,100 vid de flyttande.

Med afseende på den följande tabellens första afdelning är följande att nämna. Såsom å sid. 11 visats, utgör de icke redovisade barnens antal 2·8 % af rikets hela folkmängd i ålder af 7—14 år. Huru stora de motsvarande procenttalen äro för de särskilda länen kan — enär uppgifter länsvis om folkmängden i särskilda åldersår ej finnas i allmänna befolkningsstatistiken ¹⁾ — ej bestämmas, men de kunna naturligtvis vara temligen olika. Då de icke redovisade barnen egentligen äro likställda med dem, om hvilka uppgifter saknas, så följer däraf, att talen i kol. 10 äro öfver hufvud taget jemförelsevis betydligt för små. Så t. ex. skulle man å raden för »Hela riket» genom att medtaga de icke redovisade hafva i kol. 10 fått 4·0 i stället för 1·2. Naturligtvis skulle samtidigt talen i de föregående kolumnerna blifva något *mindre*, emedan de motsvarande absoluta talen skulle, sjelfva oförändrade, hafva varit att jemföra med en något *större* totalsumma. I stället för 84·9 i kol. 2 å slutraden för år 1890 skulle man t. ex. fått 82·5.

Några af de större skiljaktigheter, som jemlikt kol. 2—10 förefinnas mellan länen, kunna förtjena att särskildt framhållas. De lägsta talen för barn, som undervisats i allmänna folkskolor (kol. 2), finner man för Stockholms stad samt för Vesternorrlands, Vesterbottens och Norrbottens län.

¹⁾ För 1890 (folkräkningsår) finnas likväl däri sådana uppgifter för Stockholm, Göteborg och Malmö. Enligt dessa utgjorde folkmängden i ålder af 7—14 år i Stockholm 28,369 (= 14,078 gossar + 14,291 flickor), i Göteborg 14,759 (= 7,486 g. + 7,273 fl.) och i Malmö 8,166 (= 4,135 g. + 4,031 fl.), hvar emot densamma enligt de till Ecklesiastik-departementet insända uppgifterna utgjorde i Stockholm 26,749 (= 13,269 g. + 13,480 fl.), i Göteborg 14,907 (= 7,567 g. + 7,340 fl.) och i Malmö 8,197 (= 4,164 g. + 4,033 fl.). De icke redovisade barnens antal uppgår således för Stockholm till 5·7 %, hvaremot för Göteborg har redovisats 1 % och för Malmö 0·4 % för mycket.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
L ä n.	Barn af 7—14 års ålder,									Lärjungarne för-		Lärjungar i medeltal			
	som under året undervisats i				som under året ej åtnjutit undervisning enligt kol. 2—5				om hvilka uppgifter saknas,		delade länsvis i % mellan		på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnen		
	enskilda skolor,	hemmen,	högre folkskolor samt allmänna läroverk och specialskolor,	folkskolor, mindre dö och småskolor,	minnikurs,	efter inhemtande af folkskolans minnikurs,	efter godkänd afgångs-pröfning,	till följd af sjukdom eller naturfel,	af annan anledning,	fasta	flyttande	i fasta	i flyttande	i samtliga	
	fördelade länsvis i % af hela antalet redovisade.									skolor.		skolor.			
Stockholms stad	72.0	7.1	11.6	1.2	1.3	0.9	0.2	4.8	0.8	100	—	39	—	39	
Stockholms län	81.1	1.4	1.5	4.8	2.1	3.9	0.5	3.5	1.2	94.0	6.0	42	44	42	
Uppsala »	81.6	1.8	2.7	4.4	1.2	3.5	0.6	2.9	1.4	99.4	0.6	49	29	49	
Södermanlands »	87.4	1.9	0.9	3.2	0.8	2.9	0.6	1.3	1.0	98.5	1.5	57	47	57	
Östergötlands »	80.2	1.7	2.3	3.9	1.6	5.3	0.7	2.7	1.6	83.6	11.4	50	51	50	
Jönköpings »	87.7	1.0	1.4	2.1	1.1	4.0	0.4	1.8	0.5	37.6	62.4	55	58	57	
Kronobergs »	92.0	0.8	0.5	2.5	0.7	2.6	0.3	0.5	0.1	16.5	83.5	71	78	77	
Kalmar »	83.7	1.2	2.2	3.4	1.3	4.1	0.5	1.9	1.7	58.3	41.7	66	71	68	
Gottlands »	87.4	2.8	1.7	1.2	1.7	3.8	0.6	0.7	0.1	100	—	44	—	44	
Blekinge »	82.5	2.5	3.9	5.5	0.9	1.1	0.5	1.8	1.3	70.2	29.8	70	100	77	
Kristianstads »	93.4	0.9	1.7	0.9	0.5	1.3	0.2	0.5	0.6	88.1	11.9	53	57	54	
Malmöhus »	89.8	2.6	2.9	0.9	0.4	2.0	0.3	0.3	0.8	99.8	0.2	47	34	47	
Hallands »	89.5	1.1	1.8	1.5	0.8	2.9	0.4	0.9	1.1	79.9	20.1	56	49	55	
Göteborgs o. Bohus »	87.5	2.5	4.6	0.5	0.9	2.6	0.3	0.6	0.5	69.1	30.9	50	56	52	
Elfsborgs »	88.0	1.0	1.0	2.6	0.7	2.5	0.5	2.0	1.7	68.0	37.0	65	57	62	
Skaraborgs »	85.2	1.8	0.8	4.8	1.0	4.1	0.3	1.3	0.7	91.0	9.0	60	61	60	
Vernlands »	91.0	1.3	1.1	1.5	0.3	1.1	0.7	1.7	1.3	35.0	65.0	66	61	63	
Örebro »	87.8	1.1	1.1	1.6	0.8	3.4	0.5	2.2	1.6	90.3	9.4	53	53	53	
Vestmanlands »	88.3	1.8	0.8	1.7	0.6	3.4	0.4	2.3	0.7	92.6	7.4	48	54	48	
Kopparbergs »	90.4	0.7	1.1	1.9	0.3	2.2	0.5	1.9	1.0	90.5	9.5	43	41	42	
Gefleborgs »	85.9	1.6	1.6	2.9	0.8	2.8	0.5	2.2	1.7	82.6	17.4	53	49	53	
Vesternorrlands »	72.3	1.6	1.4	18.2	0.9	0.9	0.3	1.2	3.2	49.7	50.3	63	78	70	
Jemtlands »	82.8	1.3	1.3	6.4	0.3	0.9	0.9	2.8	3.3	29.5	70.5	55	52	53	
Vesterbottens »	69.2	0.7	0.7	25.8	1.3	0.7	0.7	0.2	0.7	23.0	77.0	49	63	59	
Norrbottnens »	64.8	1.2	1.0	26.7	2.6	0.6	0.3	1.5	1.3	47.9	52.1	49	51	50	
Hela riket år 1890	84.9	1.7	2.1	4.4	0.9	2.6	0.5	1.7	1.2	72.6	27.4	52	61	54	
» » » 1889	85.0	1.7	2.2	4.6	0.7	2.4	0.5	1.6	1.3	71.9	28.1	53	62	55	
» » » 1888	85.0	1.6	2.2	4.9	0.8	2.2	0.5	1.6	1.2	71.1	28.9	53	63	56	
» » » 1887	85.2	1.6	2.3	4.9	0.8	2.1	0.5	1.5	1.1	70.0	30.0	54	64	56	
» » » 1886	84.4	1.6	2.4	5.4	0.9	2.1	0.5	1.5	1.2	69.0	31.0	54	65	57	
» » » 1885	84.3	1.6	2.5	5.5	0.8	2.0	0.5	1.4	1.4	68.1	31.9	54	66	58	
» » » 1884	84.1	1.6	2.5	5.7	0.9	1.8	0.5	1.6	1.3	66.8	33.2	55	67	58	
» » » 1883	84.1	1.7	2.6	5.8	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	65.7	34.3	55	67	59	
» » » 1882	83.8	1.7	2.7	6.0	0.8	1.6	0.5	1.6	1.3	64.7	35.3	56	67	59	

Anledningen är likväl i guldanda densamma på alla dessa ställen. I Stockholms stad har förhållandet sin förklaring däri, att ett mycket stort antal barn undervisats i allmänna läroverk och specialskolor samt i enskilda skolor, hvaremot i de nämnda länen en stor myckenhet barn undervisats i hemmen. Anmärkningsvärdt är att Jemtlands län i sistnämnda häuseende visar ett ofantligt mycket lägre procent-

tal, hvilket är nära lika med det i Blekinge län. — De lägsta procenttalen för undervisning i hemmen finner man för Stockholms stad samt för Gottlands, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Vermlands, Örebro, Vestmanlands och Kopparbergs län, om man endast nämner de ställen, där procenten ej uppgår till 2. — Procenttalen i kol. 6—10 äro i allmänhet så små, att de ej behöfva här göras

till föremål för särskild uppmärksamhet. De största skiljaktigheterna finner man för öfrigt med hänsyn till de barn, som under året »af annan anledning» (kol. 9) ej åtnjutit undervisning. Stockholms stad har där det högsta procenttalet (4·8) och Vesterbottens län det lägsta (0·2). Men dessa och andra skiljaktigheter — företrädesvis i denna kolumn — kunna vara mera skenbara än verkliga, emedan vid en på fullständig kändedom grundad fördelning antagligen såväl de barn, som hvilka uppgifter saknas» (kol. 10), som äfven de icke redovisade, skulle för det mesta hafva fått sin plats i kol. 9.

Om man med afseende på lärjungarnes fördelning mellan fasta och flyttande skolor frånser Stockholms stad och Gottlands län, som efter 1888 ej heller har några flyttande skolor, finner man likväl så stora skiljaktigheter, att t. ex. i Malmöhus län endast 0·2 % och i Uppsala län 0·6 % undervisas i flyttande skolor, men i Kronobergs 83·5 %. Närmast sistnämnda län komma Vesterbottens med 77·0 % i flyttande skolor, Jemtlands med 70·5, Vermlands med 65·0, Jönköpings med 62·4, Norrbottens med 52·1 och Vesternorrlands med 50·3. Anmärkningsvärdt är att Kopparbergs län har endast 9·5 samt således lägre procent än t. ex. Östergötlands län med 11·4 och Kristianstads med 11·9.

Af tabellens sista afdelning finner man, att Stockholms stad har den största lärarepersonalen i förhållande till lärjungeantalet. Af länstabellen å sid. 10 ser man däremot, att Stockholms stad näst Vesternorrlands och Blekinge län har den minsta lärarepersonalen i förhållande till folkmängden. Förklaringen till denna skenbara motsägelser har man i det ofvan påvisade förhållandet, att Stockholms stad har ett af de lägsta procenttalen för barn i allmänna folkskolor. De län, som med afseende på gynnsamt förhållande mellan antalen lärare och lärjungar komma Stockholms stad närmast, äro Stockholms och Kopparbergs län. De minst gynnsamma förhållandena träffar man däremot i Kronobergs, Blekinge, Vesternorrlands och Kalmar län. — Det torde böra särskildt framhållas, att de i dessa kolumner stående talen endast angifva, huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmar förenade. De sednare medeltalen äro naturligtvis betydligt lägre, hvilket beror på två särskilda anledningar af helt olika natur, nemligen dels — och hufvudsakligen — därpå att de lärjungar, som en och samma lärare (lärarinna) har att undervisa, i en mängd fall äro delade på afdelningar, som undervisas på skilda tider, dels — ehuru i vida mindre grad — därpå att kalenderår och läseår ej behöfva sammanfalla.

I berättelsen för år 1882 (sid. 28 och 29) finner man en närmare undersökning om det inflytande, som de båda nämnda anledningarna utöfva i berörda hänseende. Man kan däraf draga följande slutsatser angående medeltalen för hela riket af lärjungar, som under kalenderåret undervisats af samme lärare. I flyttande skolor sjunker antalet — äfven vid blott 2 stationer på hvarje — till 31 redan af den första anledningen, hvarefter det på grund af den andra anledningen kan anses sjunka till 28. Om båda anledningarna verkat i samma mån äfven vid de fasta skolorna, så sjunker

talet i kol. 13 från 52 till omkring 23, hvilket tal likväl torde vara för lågt, emedan den första anledningen väl är mindre verksam här än vid de flyttande.

Särskildt för landsbyggd och särskildt för städer visar följande tabell, i hvilket förhållande de redovisade barnen, så vidt känt är, åtnjutit undervisning.

	Barn af 7—14 års ålder,	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
1	som under året åtnjutit undervisning på nedan angifna sätt.....	93·2	92·6	93·1
2	» » » ej åtnjutit sådan undervisning	5·6	6·2	5·7
3	om hvilka uppgifter saknas	1·2	1·2	1·2
	Summa	100	100	100

Om de å rad. 1 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter undervisningens hufvudarter samt ytterligare de å rad. 4 inräknade barnen fördelas efter undervisning inom eller utom deras egna distrikt, så erhålles följande tabell.

	Barn af 7—14 års ålder, som under året åtnjutit undervisning i:	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
4	samtliga folkskolor, mindre d:o och småskolor	86·9	74·1	84·9
5	högre folkskolor.....	0·6	—	1·7
6	allmänna läroverk och specialskolor		7·7	
7	enskilda skolor	0·7	9·4	2·1
8	hemmen	5·0	1·4	4·4
	Summa	93·2	92·6	93·1
	Särskild fördelning af de å rad. 4 inräknade, efter undervisning i:			
9	deras egna distrikts skolor	85·1	71·6	82·9
10	skolor utom deras egna distrikt	1·8	2·6	2·0
	Summa	86·9	74·1	84·9

Barnen å rad. 5 och 6 hafva sammanräknats, emedan de i högre folkskolor undervisade ej uppgå (se Tab. 5) på långt när till 0·1 % af antalet redovisade.

Om de å rad. 9 i denna tabell inräknade barnen fördelas efter de olika slagene af folkskolor, så erhålles följande tabell.

	Barn af 7—14 års ålder, som under året undervisats i sina egna distrikts skolor, nemligen i:	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
11	fasta folkskolor	39·8	53·5	42·1
12	flyttande »	10·4		
13	fasta mindre folkskolor	4·2	0·5	3·6
14	flyttande »	4·5	—	3·8
15	fasta småskolor	14·0	17·6	14·5
16	flyttande »	12·2		
	Summa	85·1	71·6	82·9
17	samtliga fasta skolor	58·0	71·6	60·2
18	samtliga flyttande »	27·1		
	Summa	85·1		82·9

På grund af förhållanden, som redan äro berörda i Kap. 3 (sid. 5), äro på städerna förda äfven barn, som undervisats i flyttande skolor. Men då deras antal endast på rad. 18 skulle uppgå (se Tab. 5) till 0.1 % af antalet redovisade barn, hafva i städernas kolumn fasta och flyttande skolor sammanslagits. — Af det ringa antal, som påförts städerna såsom undervisade i fasta mindre folkskolor, faller mer än en tredjedel — 237 lärjungar af 613 — på Göteborg, som ensamt äfven räknar 5 af städernas 15 sådana skolor. Men hvad som där kallas mindre folkskola är tydligen icke något annat än ett mellanstadium inom folkskola.

Om de å rad. 2 af denna tabellgrupps första tabell inräknade barnen fördelas efter anledningarna därtill, så erhålles följande tabell.

	Barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning enligt rad. 4—8 här ofvan, nemligen:	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
		%	%	%
19	efter inhemtande af folkskolans minimikurs...	0.9	1.0	0.9
20	efter godkänd afgangspröfning.....	2.6	2.7	2.6
21	till följd af sjukdom eller naturfel.....	0.5	0.4	0.5
22	af annan anledning	1.6	2.1	1.7
	Summa	5.6	6.2	5.7

Vill man slutligen jemföra landsbyggd och städer med

afseende på medeltalen af lärjungar på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena, så kan detta lätt ske i enlighet med de grunder, som användts för utarbetandet af kol. 13—15 i tabellen å sid. 14. För landsbyggheden erhåller man sålunda — approximativt — 404,642 lärjungar i fasta skolor och 189,099 i flyttande, medan antalet af lärare och lärarinnor i läseämnena utgör 7,494 vid de fasta skolorna och 3,098 vid de flyttande. För städerna äro de motsvarande lärjungeantalen 96,511 och 90 samt de motsvarande lärareantalen 2,132 och 2. De motsvarande talen för hela riket finnas redan angifna å sid. 13. De resultat, som man på grund här af erhåller med afseende på förhållandet mellan antalen lärare och lärjungar, äro sammanställda i följande tabell.

Lärjungar i medeltal på hvarje lärare eller lärarinna i läseämnena.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
I fasta skolor	54	45	52
» flyttande »	61	45	61
» samtliga »	56	45	54

Att dessa tal endast angifva, huru många lärjungar i medeltal hvarje lärare (lärarinna) under kalenderåret haft att undervisa, men ingalunda huru många varit i medeltal — äfven vid den ordentligaste skolgång — under samma undervisningstimmar förenade, är förut anmärkt å sid. 15.

Kap. 6. Allmänna folkskolorna: ekonomiska förhållanden.

Tab. 6 och 7.

Med afseende på lärarnes löneförmåner och de därtill af statsmedel utgående bidragen gällde under år 1890 samma allmänna bestämmelser, som under det föregående året (se berättelsen för år 1889, sid. 13). Statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen (husrum, vedbrand och kofoder eller ersättning därför oberäknade) uppgick således fortfarande till två tredjedelar för ordinarie och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor, hvarvid lönen för de ordinarie skulle utgöra minst 600 kr. och för de extra ordinarie minst 500 samt statsbidraget vid förhöjning af lönen kunde för de förra ökas till 466 kr. 67 öre och för de sednare till 400 kronor. För biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor samt för lärare och lärarinnor vid mindre folkskolor och vid småskolor uppgick statsbidragets storlek i förhållande till den årliga lönen fortfarande likaledes till två tredjedelar, hvarvid lönen skulle utgöra minst 200 kr. samt statsbidraget vid lörens förhöjning till 250 eller 300 kr. kunde ökas till respektive 166 kr. 67 öre eller 200 kronor.

Innan den egentliga statistiska framställningen vidtager, må — under hänvisande för öfrigt till den utförligare framställningen rörande samma ämne i berättelsen för år 1882 (sid. 33) samt till hvad som i inledningen till berättelsen för 1885 och i d:o till d:o för 1886 yttrats om skoldistriktens skulder och donationer — nämnas, att de primäruppgifter, som ligga till grund för Tab. 6 och 7, ej ännu torde hafva all den grad af tillförlitlighet, som vore önskvärd, ehuru visserligen en högst betydlig mängd af svåra fel rättats med hjälp af det omfattande och ytterst tidsödande extra förarbete med granskning och skriftväxling, hvilket på angifna skäl i större omfattning företogs redan till utarbetandet af berättelsen för 1885 och sedan i mån af behof ständigt fortsatts. Särskildt är angående lån och derå gjorda afbetalningar att befara, att uppgifterna ännu i icke få fall äro oriktiga. Till följd här af äro de å Tab. 6 och 7 såsom »Skuld vid årets slut» (kol. 9) och »Skuld vid årets början» (kol. 11) uppförda beloppen att

änse såsom minimivärden, hvilka måhända ligga temligen djupt under de verkliga, hvaremot de såsom »Öfriga utgifter» (kol. 15) uppförda beloppen kunna vara för höga, emedan därunder — i strid med tydliga föreskrifter — kapitalafbetalningar å skulder torde vara inräknade i åtskilliga primäruppgifter. Vidare är det sannolikt, att utgifterna »Till skollokaler och inventarierna» (kol. 13) blifvit vid åtskilliga skoldistrikt för lågt upptagna. — De fel, som till följd af nu berörda oriktigheter kunna uppstå i Kreditsumman, måste naturligtvis motsvaras af dylika i Debet, och där särskildt under inkomstposten »Bidrag af skoldistriktet», hvilken sålunda blir för högt eller för lågt beräknad. Nu gjorda anmärkningar om vissa belopps osäkerhet böra ihågkommas på vederbörliga ställen i den följande statistiska framställningen.

Till en rätt uppfattning af flera bland kolumnrubrikerna i hit hörande tabellbilagor behövas vissa närmare upplysningar, som ej där kunnat få plats. Dessa upplysningar äro hufvudsakligen intet annat än delar af de »anvisningar», som åtfölja motsvarande afdelning af formuläret (Litt. B) för skolrådets uppgifter. Om dessa anvisningar, så till vida som de här äro behöfliga, hänföras till de respektive kolumnerna, så erhåller man följande öfversigt. Tillgångar vid årets början (kol. 2) och vid dess slut (kol. 17): »Här inräknas icke blott den kontanta behållningen i kassan, utan äfven fordringar, värdepapper samt kapitalvärdet å den skolväsendet tillhöriga fastighet eller del af fastighet, för hvilken särskild afkastning genom hyror, arrenden m. m. erhålles. Värdet af skolhus, hvaraf ingen hyra inflyter, inräknas icke.»

Inkomster: Räntor, arrenden o. d. (kol. 3): »Häri inräknas afkomst af donationer.»

Bidrag af skoldistrikt (kol. 4): »Här inräknas värdet af de naturaprestationer, som jemte bidragen till den egentliga lönen utgått till lärare och lärarinnor.» — Närmare om dessa naturaprestationer nämnes här nedan vid kol. 12.

Bidrag af staten (kol. 5): »Från de till distriktet utanordnade statsmedel få distriktets afgifter till folkskolelärares pensionskassa icke i redovisningen afdragas.»

Öfriga inkomster (kol. 7): »Här inräknas under året mottagna gåfvor och donationer.» — Af denna föreskrift följer att under året mottagna donationer, så till vida som de fortfarande finnas i behåll och lemna afkastning, måste inräknas i tillgångarne vid årets slut och således äfven i tillgångarne under kommande år.

Utgifter för lärares och lärarinnors aflöning (kol. 12): »Det här införda beloppet måste [för hvarje skoldistrikt] vara lika med slutsumman» till den enligt formuläret Litt. B af skoldistriktet afgifna specifikationen öfver lärares och lärarinnors löneförmåner. — Denna specifikation upptager: a) egentlig lön, b) lönetillökning för tienstgöring öfver 8 månader (den »fortsatta undervisningen» oberäknad), c) ersättning för den »fortsatta undervisningen», d) ersättning för undervisning i slöjd, e) värdet af eller ersättning för bostad, f) d:o d:o för bränsle samt g) d:o d:o för kofoder. Naturaprestationer kunna således förekomma under e, f och

g; men de förekomma därjemte äfven under a, ty för ordinarie lärare eller lärarinnor vid egentlig folkskola skall en del af den egentliga lönen utgå i spannmål¹⁾ och för öfriga lärare eller lärarinnor kan aflöningen utgå i penningar eller lefnadsmedel (hvaribland äfven fritt kosthåll). Däremot är det ej föreskrifvet att bland löneförmånerna inräkna värdet af planteringslanden, vare sig det åt läraren eller lärarinnan till brukning för eget behof af jordfrukter upplättna jordlandet eller den egentliga och för undervisningen afsedda skolträdgården.

Öfriga utgifter (kol. 15): »Här inräknas bland annat afgifter till folkskolelärares pensionsinrättning, kostnaden för skollokalerens eldning (icke kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor) samt räntebetalningar. Kapitalafbetalningar å skulder inräknas däremot här icke.»

Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet (kol. 18): »Här inräknas icke blott de under året för folkskoleväsendet gjorda donationerna, utan äfven de förut befintliga. Donerad fastighet, som ej lemna särskild till kassan ingående afkastning, inräknas icke.»

Beträffande särskildt donationer för skolväsendet må utöfver ofvanstående anvisning hänvisas till berättelsen för år 1882 (sid. 35 o. 36) för närmare kannedom om de grundsatser, som hafva iakttagits vid bearbetningen af primäruppgifterna.

En jemföra öfversigt af vissa hit hörande rikssummor för åren 1886—1890 lemnas af tabellen å följande sida.

De medel, som utgått af landsting och hushållningssällskap, hafva till aldra största delen — om icke uteslutande — afsett befrämjande af slöjdundervisningen. De medel åter, som utgått af »andra skoldistrikt», afse de — åtminstone så vidt primäruppgifterna utvisa — ytterst få fall, då ett skoldistrikt erhållit ersättning från ett angränsande distrikt för barn från det sednare distriktet, hvilka undervisats i skola, tillhörande det förra, eller då två angränsande distrikt rent af förenat sig om att gemensamt bestrida utgifterna för en skola, som genom sitt läge är användbar för dem båda. De dubbelräkningar, som härigenom måste uppstå, äro så obetydliga, att de ej förtjena att vidare uppmärksammas i denna berättelse.

Om man med afseende på tillgångar och skulder jemför de båda sista åren i omstående tabell, finner man, att uppgifterna äro stridiga. För slutet af år 1889 äro nemligen tillgångarne upptagna till 6,471,146 kr., men för början af år 1890 till 6,513,921; likaså är skulden upptagen till 10,178,455 kr. vid slutet af år 1889, men till 10,206,260 vid början af år 1890. Detta beror till någon del på sådana stridigheter i primäruppgifterna, som ej kunnat vid bearbetningen rättas. Men utom den nu, liksom i flera före-

¹⁾ Enligt Kungl. kungörelsen af den 25 Maj 1888 skall läraren (lärarinnan), »åtnjuta i årlig lön dels 13 hektoliter 25 liter spannmål in natura, hälften i råg och hälften i det eller de andra sädesslag, i hvilka kronotjonen inom orten utgår, dels ock penningar till så stort belopp, att hela lönen, inberäknadt spannmålets värde efter länets markegång för året (Litt. A), uppgår till minst 600 kronor.» — Därsammastädes är äfven föreskrifvet (jfr ofvan under g), att åt ordinarie lärare (lärarinnor) i folkskola »bör anskaffas sommarbete och vinterfoder för en ko eller ock, där hinder eller svårighet af lokala eller andra förhållanden därför möter, minst värdet af 8 hektoliter 25 liter spannmål af förenämnda sädesslag i ersättning lemnas.»

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
Debet.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Tillgångar vid årets början	5,783,933	5,810,186	6,074,728	6,379,346	6,513,921
Inkomster:					
Räntor, arrenden o. d.	291,406	298,151	292,347	301,021	314,404
Bidrag af skoldistrikt	7,518,145	7,512,091	7,502,202	7,814,347	8,089,085
» » staten	3,315,993	3,691,084	3,837,504	3,911,577	3,994,079
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	84,569	87,612	89,718	87,505	86,470
Öfriga inkomster	324,767	469,434	554,270	421,202	301,825
Skuld vid årets slut	8,517,224	8,820,189	9,453,519	10,178,455	10,703,492
Summa	25,836,037	26,688,747	27,804,288	29,093,453	30,003,276
Kredit.					
Skuld vid årets början	8,018,650	8,888,650	8,861,015	9,471,574	10,206,260
Utgifter:					
Till lärares och lärarinnors aflöning	8,041,130	8,293,763	8,505,249	8,651,764	8,844,525
» skollokalerna och inventarier	2,148,214	1,637,125	2,236,834	2,444,261	2,463,245
» undervisningsmateriel	234,105	220,141	215,540	220,143	226,669
Öfriga utgifter	1,797,801	1,643,701	1,692,405	1,834,565	1,868,461
Tillgångar vid årets slut	5,596,137	6,005,367	6,293,245	6,471,146	6,394,116
Summa	25,836,037	26,688,747	27,804,288	29,093,453	30,003,276
Behållning (öfverskott af »Tillgångar» öfver »Skulder» eller brist (tvärtom) vid årets slut.....)	— 2,921,087	— 2,814,822	— 3,160,274	— 3,707,309	— 4,309,376
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet	3,695,984	3,905,745	4,084,122	4,343,822	4,410,121

gående berättelser, påpekade anledningen därtill, att öfverensstämmelse icke eger rum mellan belopp, som egentligen borde vara utan förändring öfverförda från det ena årets slut till det följande årets början, tillkommer denna gång, likasom de fem närmast föregående, med afseende på skuldbeloppen en vida väsentligare anledning, nemligen den ofvan (sid. 16) omförmälda särskilda undersökningen rörande skoldistriktens skulder. I de därigenom vunna upplysningarna och rättelserna har man utan tvifvel att nästan helt och hållet söka anledningen därtill, att skuldsumman från 1889 års slut till 1890 års början företer en skenbar tillökning af 27,805 kr. (0.3 %). Men denna nu påpekade stridighet är likväl obetydlig i jämförelse med de motsvarande vid årsskiftena 1884—85, 1885—86 och 1886—87. Den skenbara tillökningen i skuldsumman har nemligen från 2,545,152 kr. (58 %) vid första nämnda årsskifte efter hand under de fyra följande sjunkit till 782,951, 371,426, 40,826 och 18,055 kr. (resp. 11, 4, 0.5 och 0.2 %), hvilket förhållande torde böra

anses som ett bevis därpå, att primäruppgifterna förbättrats. — Bristen vid slutet af år 1889 är i föregående tabell beräknad till 3,707,309 kr.; men den minskas till 3,692,339 kr., om man till grund för beräkningen lägger tillgångar och skuld vid 1890 års början. Beloppet af donationer företer vid jämförelse mellan slutet af 1889 och slutet af 1890 en tillökning af 66,299 kronor.

De i föregående tabell upptagna statsbidragen innefatta tre skilda poster, nemligen det allmänna lönetillskottet åt lärare och lärarinnor, lönetillskott för den fortsatta undervisningen och bidrag för undervisning i slöjd. Å Tab. 6 finner man likväl ej skilda uppgifter om dessa posters storlek, utan endast deras summa (kol. 5); men fördelningen kan lätt verkställas. De båda sednare posterna erhållas nemligen ur de källor, som angifvits med afseende på kol. 8—15 i texttabellen å sid. 4 här ofvan, hvarefter man lätt beräknar den första posten och erhåller följande öfversigt.

Fördelning af statsbidraget.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Allmänna lönetillskottet m. m. åt lärare och lärarinnor	3,207,998	3,571,583	3,705,181	3,767,835	3,839,294
Lönetillskott för den fortsatta undervisningen	43,625	45,200	47,025	48,825	50,638
Bidrag för undervisning i slöjd	64,370	74,301	85,298	94,917	104,147
Summa	3,315,993	3,691,084	3,837,504	3,911,577	3,994,079

Det allmänna lönetillskottet för år 1890 uppgår sålunda enligt de från skoldistriktet insända primäruppgifterna till 3,839,294 kr.; men det må nämnas, att detsamma enligt de uppgifter därom, som till Ecklesiastik-departementet insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och från länens landtränterier, uppgick till 3,823,525 kr., således till 15,769 kr. mindre. I anledning af denna skiljaktighet må erinras om åtskilliga förhållanden, som vålla, att full öfverensstämmelse ej kan väntas mellan de summor, som erhållas på de båda olika vägarne. För det första kan det inträffa, att ett för ett visst år utgående lönetillskott, hvilket af någon orsak utbetalas först under det följande året, blir af skoldistriktet och landtränteriet påfördt olika års räkenskaper. Men för det andra bör, om ingen olikhet förefinnes i nyss berörda hänseende, summan, som erhålles på den förra vägen vara större än den, som erhålles på den sednare, emedan i den förra summan, men ej i den sednare, böra äfven vara inräknade några smärre belopp, som utgå af tre mindre anslag, för hvilka finnes närmare redogjordt längre fram i detta kapitel, nemligen anslagen »Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar», »Till Lappmarks ecklesiastikverk» samt »Till pedagogier och folkskolor». — Tillväxten från 1889 till 1890 i allmänna lönetillskottet beror hufvudsakligen på förökningen i lärareantalet (jfr sid. 9), men icke på någon förändring i grunderna för utgåendet af statsbidragen till aflönande af lärare och lärarinnor (jfr sid. 16). Med afseende på det allmänna lönetillskottet må slutligen nämnas, att antalet af ordinarie folkskolelärare och lärarinnor, för hvilka utbetalts lönetillskott af 466 kr. 67 öre för år, motsvarande en kontant aflöning af minst 700 kr., enligt de på den sednare vägen erhållna uppgifterna år 1890 uppgick till 3,754, således till 74 % af hela antalet, 5,100 (se Tab. 2), af ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna. Men bland sistnämnda hela antal finnas naturligtvis ganska många med tjänsteålder understigande fem år. Äfven bör ihågkommas, att (åtminstone i städerna) ganska många lärare och lärarinnor med tjänsteålder under fem år hade lön af 700 kr. eller däröfver, ehuru för dem statens lönetillskott naturligtvis beräknades efter lön af 600. — Om lönetillskottet för den fortsatta undervisningen år 1890, 50,638 kr., tänkes lika fördeladt på de 819 »fortsättningsskolor», som däraf kommit i åtnjutande (se sid. 4), så får man 62 kr. på hvarje. Sammanhålls detta resultat med bestämmelserna (se berättelsen för år 1882, sid. 32) angående statsbidragets varierande storlek, 25, 50 eller 75 kr., allt efter som af de sex undervisningsveckorna¹⁾ två, fyra eller alla sex varit förlagda utom folkskolans ordinarie undervisningstid, så finner man att i medeltal nära 5 af samtliga 6 undervisningsveckor varit sålunda förlagda. Härvid är dock att märka, att om man skiljer på landsbygd och städer (jfr tabellen

å sid. 4), så blir förhållandet något mindre fördelaktigt på landsbygden. Till hvar och en af de 142 fortsättningsskolorna i städerna, hade nemligen lönetillskottet utgått med 75 kr. med undantag endast för 6, som fått efter 50 kr., och 8, som fått efter 25. På landsbyggdens 677 fortsättningsskolor, bland hvilka 348 fått lönetillskott med 75 kr., 248 med 50 kr., 1 med 37 kr. 50 öre och 80 med 25 kr., komma således 40,538 kr., eller i medeltal 60 kr. på hvarje. — För undervisning i slöjd utdelades statsbidrag till 1,397 slöjdskolor. Bidraget utgick med 75 kr. för hvardera till 1,381 af dessa skolor och med följande lägre belopp till 16, hvarest undervisningen i slöjd fortgick endast under motsvarande mindre delar af läsåret, nemligen med 46 kr. 87 öre till 1, med 37 kr. 50 öre till 12, med 28 kr. 26 öre till 1, med 28 kr. 12 öre till 1 och med 18 kr. 75 öre till 1.

Under »Öfriga utgifter» äro i tabellen å sid. 18 innefattade två poster, som förtjena att särskildt omnämnas, nemligen afgifter till folkskolelärarnes pensionsinrättning och räntebetalningar. — Pensionsavgifterna, som skola erläggas för hvarje läraretjänst vid högre folkskola och hvarje ordinarie läraretjänst vid egentlig folkskola och ej få afräknas å lönerna, uppgingo år 1890 till 199,609 kr. enligt den till Kungl. Maj:t af direktionen för pensionsinrättningen afgifna berättelsen. Om man förutsätter, att skulderna äro rätt uppgifna (jfr dock ofvan sid. 16 och 17), och beräknar räntan efter 5 % af skulden vid årets början, så uppgår för år 1890 hela räntebeloppet till 510,313 kronor.

Slutligen må nämnas, att åtskilliga tal, som afse riket i dess helhet, äfven finnas i följande två afdelningar af detta kapitel, nemligen dels under länstabellen, dels i den tabell, som visar förhållandet mellan landsbygd och städer.

En öfersigt i vissa hänseenden för de särskilda länen år 1890 lemnas af den å nästa sida stående tabell, rörande hvilken följande anmärkningar må förutskickas.

I kol. 2 och 3 finner man i absoluta tal och procent, för huru många ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolorna lönetillskott af statsmedel utgått med 466 kr. 67 öre för år, motsvarande kontant aflöning af minst 700 kronor. Talen i kol. 2 äro erhållna ur de uppgifter om allmänna lönetillskottet, som till Ecklesiastik-departementet insändts från Statskontoret (för Stockholms stad) och länens landtränterier, hvarefter talen i kol. 3 erhållits genom jämförelse med talen i kol. 20 och 21 af Tab. 2. — De för talen i kol. 7 behöfliga dividenderna äro erhållna genom beräkning af skillnaden mellan talen i kol. 9 och 17 af Tab. 6.

Beträffande de för Stockholms stad i kol. 2 och 3 stående talen må hänvisas till det, som ofvan å denna sida yttrats om motsvarande tal för hela riket. Hade procenten beräknats med hänsyn endast till dem, som hade en tjänsteålder af minst fem år, så lider det intet tvifvel, att procenten stigit till fullt 100, då i sjelfva verket väl för *alla* (ordinarie) lärare och lärarinnor i Stockholm lönerna fullt motsvara kontant lön af 700 kr. jemte öfriga i folkskolestadgan bestämda löneförmåner. Med afseende på upp-

¹⁾ Redan genom K. kung. d. 11 Sept. 1877 angående anslag för lärares aflöning vid fortsättningsskolor uppställdes den grundsatsen, att i städerna den fortsatta undervisningen lämpligast meddelas i aftonskola, hvarvid lärotimmarnes antal skulle uppgå till minst 180, och genom K. kung. den 29 April 1886 om ändring i nyssnämnda kungörelse medgafs att fortsättningsskolan finge under vissa villkor ordnas såsom aftonskola äfven på landet.

1	2		3	4	5		6	7	8
	L ä n.				Hela utgifts- beloppet i medeltal på				
	Antal.	%.	Kr.	Kr.	Kr.	hvarje barn i allmänna folkskolorna, hvarje person af folkmängden.	i medeltal på hvarje skoldistrikt.	Kr.	Kr.
Stockholms stad ..	224	69	37,264	5'44	69'37	—	1,929,232	169,739	
Stockholms län	114	69	160	2'87	21'91	—	1,726	1,875	
Uppsala »	116	75	436	3'60	27'18	—	2,213	2,809	
Södermanlands »	147	72	351	3'20	21'78	+	1,313	5,099	
Östergötlands »	244	74	134	2'73	20'65	—	959	3,216	
Jönköpings »	147	77	111	1'98	13'72	—	348	1,248	
Kronobergs »	101	75	117	1'55	9'51	+	167	946	
Kalmar »	153	70	184	2'02	13'29	—	1,770	869	
Gottlands »	65	72	349	3'54	26'27	—	343	161	
Blekinge »	81	71	175	1'90	12'41	—	1,957	1,095	
Kristianstads »	209	72	178	2'87	18'73	—	1,277	1,165	
Malmöhus »	390	75	339	4'00	24'88	—	4,494	626	
Hallands »	103	79	225	2'51	16'14	—	1,224	1,359	
Göts o. Bohus »	203	72	398	3'27	23'92	+	277	2,033	
Elfsborgs »	209	77	129	2'01	13'43	—	134	1,128	
Skaraborgs »	219	81	105	2'06	14'12	+	415	1,378	
Vermlands »	242	82	139	2'26	13'92	+	635	1,971	
Örebro »	195	79	231	3'10	19'53	+	116	4,283	
Vestmanlands »	126	77	267	3'16	26'94	—	2,523	2,332	
Kopparbergs »	161	74	130	2'85	18'43	—	2,425	2,777	
Gefleborgs »	128	60	379	3'36	23'42	—	4,989	4,220	
Vesternorrlands »	88	73	564	2'47	18'52	+	1,144	2,920	
Jemtlands »	48	77	134	2'06	13'70	+	1,278	967	
Vesterbottens »	22	63	123	1'40	10'43	+	3,069	2,533	
Norrbottnens »	19	38	173	1'80	13'78	—	1,831	171	
Hela riket år 1890	3,754	74	255	2'80	19'41	—	1,814	1,856	
» » » 1889	3,605	71	255	2'75	19'06	—	1,560	1,828	
» » » 1888	3,448	69	236	2'67	18'47	—	1,330	1,719	
» » » 1887	3,293	68	181	2'49	17'20	—	1,187	1,647	
» » » 1886	3,174	67	237	2'59	18'03	—	1,234	1,561	
» » » 1885	2,999	64	216	2'46	17'16	—	592	1,635	
» » » 1884	2,793	61	210	2'37	16'48	+	474	1,524	
» » » 1883	Ej då före- kommande		195	2'22	15'65	+	699	1,568	
» » » 1882			177	2'12	15'10	+	704	1,507	

giften om Stockholms stad i kol. 4 må erinras därom, att antalet skolor därstädes räknats endast till 9. Hade antalet skolor räknats lika med antalet skolhus, således 35,

så hade man i stället i kol. 4 fått 9,582 kronor. Tänkes åter organisationen vara sådan, att vid den därstädes anordnade 7-åriga skolkursen hvarje grupp af klasserna 1—7 utgjort en skola, och man under sådan förutsättning beräknar skolornas antal till $\frac{1}{7}$ af antalet lärare i läseämnena, således till 71, så sjunker beloppet i kol. 4 till 4,724 kr., men är således fortfarande likväl vida högre än för något af länen. — Af kol. 5 och 6 ser man, att Stockholms stad, då hela utgiftsbeloppet delas på hvarje person af folkmängden, visserligen kommer i första rummet samt med respektive 36 och 51 % öfverskjuter Malmöhus och Uppsala län, som komma närmast, men att däremot vid fördelning på hvarje folkskolebarn Stockholm står främst med mera än två gånger så stort belopp som Uppsala län, hvilket kommer närmast. Detta sammanhänger med det förut påvisade förhållandet, att Stockholms stad har mycket lågt procenttal för barn i allmänna folkskolor (se tabellen å sid. 14), i förening därmed att antalet barn i skolåldern är där jemförelsevis vida lägre än i något af länen (jfr kol. 3 å Tab. 2 och kol. 25 å Tab. 4). — Med afseende på uppgifterna om Stockholms stad i kol. 7 och 8 må erinras därom, att Stockholm utgör ett enda skoldistrikt. — För öfrigt må med afseende på sättet för erhållande af de ekonomiska uppgifterna för Stockholms stad — både de för kol. 4—8 i föregående tabell behöfliga och de öfriga — hänvisas till berättelsen för år 1887, sid. 17.

Om man nu inskränker jemförelsen till de egentliga länen, så finner man i kol. 3 — vid hvilken för öfrigt må erinras om det, som här ofvan yttrats om motsvarande tal för hela riket — en ganska stor öfverensstämmelse för de flesta länen. Större afvikelser förete Vermlands, Skaraborgs, Hallands och Örebro län med höga tal samt Norrbottens, Gefleborgs och Vesterbottens med låga. — I kol. 4 finner man de högsta beloppen för Vesternorrlands och Uppsala län samt de lägsta för Skaraborgs, Jönköpings och Kronobergs län. — Vesterbottens län har det lägsta beloppet i kol. 5 och Kronobergs i kol. 6, medan Kronobergs län kommer närmast i den förra kolumnen och Vesterbottens i den sednare. Det högsta beloppet i kol. 5 träffar man, såsom redan anmärkts, vid Malmöhus län samt i kol. 6 vid Uppsala län; närmast komma Uppsala län i kol. 5 och Vestmanlands län i kol. 6. — Med afseende på beloppen i kol. 7 och 8 innehar Vesterbottens län främsta rummet på förra stället och Södermanlands på sednare stället. Att i kol. 7 beloppet är negativt beror (jfr Tab. 7) vid Stockholms, Uppsala, Kalmar, Gottlands, Blekinge, Malmöhus, Hallands, Vestmanlands och Kopparbergs län på öfverskjutande skulder både å landsbyggden och i städerna, vid Östergötlands, Jönköpings, Elfsborgs, Gefleborgs och Norrbottens på sådana i städerna samt vid Kristianstads på sådana å landsbyggden. Slutligen må nämnas, att man detta år finner negativa belopp vid samma 15 län, som år 1889.

Förhållandet i vissa hänseenden mellan landsbyggd och städer utvisas af den å följande sida stående tabellen.

Skoldistriktens tillgångar, inkomster, utgifter, skulder, behållningar eller brister och donationsbelopp.	Landsbyggd.	Städer.	Hela riket.
Debet.	%	%	%
Tillgångar vid årets början	24·5	16·9	21·7
Inkomster:			
Räntor, arrenden o. d.	1·2	0·8	1·0
Bidrag af skoldistriktet	27·6	25·8	27·0
» » staten	17·1	6·8	13·3
» » landsting, hushållningssällskap eller andra skoldistrikt	0·4	0·1	0·3
Öfriga inkomster	1·4	0·4	1·0
Skuld vid årets slut	27·8	49·2	35·7
Summa	100	100	100
Kredit.			
Skuld vid årets början	26·6	46·8	34·0
Utgifter:			
Till lärares och lärarinnors aflöning	34·3	21·1	29·5
» skollokaler och inventarier	7·9	8·7	8·2
» undervisningsmateriel	0·9	0·5	0·8
Öfriga utgifter	5·5	7·6	6·2
Tillgångar vid årets slut	24·8	15·3	21·3
Summa	100	100	100
	Kr.	Kr.	Kr.
Brist (öfverskott af »Skuld» öfver »Tillgångar») vid årets slut i medeltal på hvarje skoldistrikt	248	41,133	1,814
Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet i medeltal på hvarje skoldistrikt ...	1,366	14,151	1,856

I förra berättelsen (sid. 18) redogjordes för det antal skoldistrikt, som under år 1889 gjort bruk af den med år 1883 upphörda rättigheten att uppbära afgift (högst 50 öre) för barn i folkskolan eller för folkskoleväsendet uppburit annan olaglig afgift. Äfven under 1890 har dylikt förekommit i åtskilliga skoldistrikt, ehuru deras antal är mindre än det föregående året.

Man finner af skoldistriktens primärutgifter, att storleken på skolgångsavgiften eller på annan i dess ställe uppburen olaglig afgift (se följande spalt) varit ganska vexlande och åtminstone i ett fall rört sig mellan en lägre och en högre gräns. Beloppen äro efter deras storlek sammanförda å följande tabell, vid hvars utarbetande iakttagits att den uppgifna skolgångsavgiften ansetts afse hela året.

L ä n.	Hela antalet skoldistrikt år 1890.	Antal skoldistrikt, där skolgångsavgift eller dylikt uppburits		Antal skoldistrikt, där afgiften (respektive: dess högsta belopp) är 1890 utgjort		
		år 1889.	år 1890.	mindre än 50 öre.	50 öre.	mer än 50 öre.
Stockholms stad	1	—	—	—	—	—
Stockholms län	113	3	1	—	1	—
Uppsala »	85	—	—	—	—	—
Södermanlands »	91	1	1	—	1	—
Östergötlands »	151	1	—	—	—	—
Jönköpings »	129	1	1	1	—	—
Kronobergs »	80	1	—	—	—	—
Kalmar »	106	—	—	—	—	—
Gottlands »	84	1	—	—	—	—
Blekinge »	41	—	—	—	—	—
Kristianstads »	146	1	1	—	1	—
Malmöhus »	248	—	—	—	—	—
Hallands »	90	3	3	—	—	3
Göteborgs o. Bohus »	93	1	—	—	—	—
Elfsborgs »	200	2	—	—	—	—
Skaraborgs »	218	—	—	—	—	—
Vermlands »	91	—	—	—	—	—
Örebro »	61	—	—	—	—	—
Vestmanlands »	72	2	1	—	—	1
Kopparbergs »	53	—	—	—	—	—
Gefleborgs »	52	3	3	—	1	2
Vesternorrlands »	66	—	—	—	—	—
Jemtlands »	57	2	1	—	—	1
Vesterbottens »	25	—	—	—	—	—
Norrbottens »	23	1	1	—	—	1
Hela riket år 1890	2,376		13	1	4	8
» » » 1889	2,376		23	5	7	11
» » » 1888	2,376		31	11	9	14
» » » 1887	2,371		40	17	11	12
» » » 1886	2,368		53	19	22	12
» » » 1885	2,367		74	26	38	10
» » » 1884	2,365		335	94	211	30
» » » 1883	2,360		1,047	260	706	81

Tabellen utvisar, att skolgångsavgifter eller dylikt uppburits i 9 län. Alla de 13 skoldistrikt, där sådan afgift uppburits, tillhöra landsbygden. I det enda fall, som ingår i den lägsta gruppen i föregående tabell, har afgiften varit af en enda bestämd storlek, nämligen 25 öre »för hvarje betalande skolbarn». I den mellersta gruppen ingår 1 distrikt med inskrifningsavgift å 50 öre »för hvarje betalande skolbarn, frivilligt, endast af bemedlade», 1 med 50 öre »af hvarje torpare för matlag», 1 med 50 öre »för

hvarje utanvidsmatlag» och 1 med 50 öre »för matlag till amortering af ett skolhusbyggnadslån» (dessutom för samma ändamål »20 kr. för fullgodt mantal»). Den högsta gruppen omfattar 1 distrikt med 36 öre »af torpare m. fl.» och 63 öre »för hvarje rök», 1 med 70 öre »af hvarje matlag», 1 med 89 öre »för hvarje matlag eller rök» och 1 med 2 kr. 50 öre »af hvarje matlag bland — — — bruks underhållvaude i byarne», hvarjemte hit räknats 1 distrikt med »ved in natura af åbomatlag», 1, där »ved huggits för hvarje matlag af bönder och torpare», 1, där »ved huggits för hvarje matlag af åboar och torpare», samt 1 med »diverse naturaprestationer m. m. till skollokalernas underhåll och uppvärmning af hvarje hemmansnummer och utanvidshushåll».

Af ofvanstående specifikation framgår att i tabellen inräknats det fall, då distriktet upptagit inskrifningsavgift, hvilken kan betraktas såsom en skolgångsavgift för första året, äfvensom de fall, då afgift uppburits för matlag eller rök eller efter annan dylik grund. Härvid må erinras därom, att enligt den allmänna åsigten äro matlag och rök liktydiga, hvilket likväl, såsom af berättelsen för år 1886 (sid. 21) framgår, ej alltid torde vara förhållandet. Betydelsen af uttrycken »utanvidsmatlag» och »utanvidshushåll» (båda i Gefleborgs län) finnes angifven i berättelsen för år 1889, sid. 18. — Då det kan vara af intresse att veta, huru de i tabellen upptagna 13 distrikten förhållit sig med afseende på den personliga folkskoleavgiften, hvilken det är medgifvet att upptaga af hvar och en, som erlägger mantalspenningar, men hvilken icke får sättas högre än till 50 öre för hvarje skattskyldig af mankon och utgöres af kvinna med hälften af det belopp, som erlägges af man, så må nämnas att 11 af dem hafva i detta hänseende lagligen och 2 olagligen förfarit. Till den förra gruppen höra 10 distrikt med afgift af 50 öre för man och 25 öre för kvinna och 1 med 30 för man och 15 för kvinna. Till den sednare gruppen höra 1 med 50 öre för båda och 1 med 19 öre för båda.

Alla de distrikt, hvilka enligt föregående tabell upptagit där inräknad afgift under 1890, ingå äfven i motsvarande tabell för 1889. Naturligtvis är det likväl möjligt, att månget distrikt utan att därom nämna något upptagit afgift af hithörande slag under 1890.

I tabellen hafva ej inräknats 2 distrikt, hvarest bland inkomsterna uppförts »gåfvor af förmögnare skolbar».

Såsom tillägg till föregående framställning af de ekonomiska förhållandena lemnas här en förteckning öfver hithörande anslag enligt riksstaten för 1890.

Under åttonde hufvudtitteln och »Folkundervisningen» upptagas å ordinarie stat:

	Kronor.
1) Seminarier för folkskolelärares bildande	297,025
2) Stipendier för seminarie-elever	75,000
3) Arvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer.....	95,000

	Kronor.
4) Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor...	15,000
5) Understöd åt högre folkskolor.....	20,000
eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>	502,025
6) Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, <i>förslagsanslag</i>	25,000
7) Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i>	3,500,000
8) Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i> ...	40,000
9) Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningsskolan, <i>förslagsanslag</i>	30,000
10) Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i>	75,000
	<u>Summa 4,172,025.</u>

Alla dessa anslag funnos äfven i riksstaten för 1889 på ordinarie stat; men tre af dem blefvo i riksstaten för 1890 i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar förhöjda, nemligen det 1:a, som för lärares och lärarinnors vid folkskolelärareseminarieerna uppflyttning, enligt gällande bestämmelser, i högre lönegrad ökades med 7,200 kr., det 6:e, som ökades med 13,000, samt det 10:e, som ökades med 50,000. Hela tillökningen på ordinarie stat utgjorde således 70,200 kronor.

Det 4:e anslaget är afsedt »dels för att understödja utarbetandet af tjenliga läroböcker, dels för anskaffande af tjenlig undervisningsmateriel i öfrigt, såsom kartor, glober, modeller, hjälpmedel för åskådningsundervisningen m. m.»; medelst detta anslag kunna seminarierna kostnadsfritt samt folkskolor, folkhögskolor och högre folkskolor till nedsatt pris erhålla sålunda anskaffad materiel. Cirkulär med förteckning på undervisningsmaterialet utfärdades från Ecklesiastik-departementet under den 31 December 1889.

Af det 6:e anslaget användes under 1890 såsom bidrag till skollärares aflönning 2,700 kr.; för öfrigt bestredos däraf omkostnaderna för ett finskt småskolelärareseminarium, för stipendier åt seminarie-elever, för undervisningsmateriel och för böcker, m. m.

Enligt Statskontorets räkenskaper utvisa de 5 första anslagen vid början af år 1890 en brist af 12,419 kr. 65 öre, hvilken vid årets slut enligt Statskontorets af trycket utgifna »Kapital-konto till riks-hufvudboken för år 1890» lemnat rum för en reservation af 2,607 kr. 25 öre. Å de 5 sednare anslagen uppkom under året en brist, som i nämnda Kapitalkonto är uppförd med 396,603 kr. 11 öre.

Under åttonde hufvudtitteln och å ordinarie stat finnas ännu två anslag, som böra här omnämnas, nemligen *förslagsanslaget* till »Lappmarks ecklesiastikverk» och anslaget till »Pedagogier och folkskolor».

Det förra anslaget var i riksstaten för 1890 — liksom för 1889 — uppfördt med 55,000 kronor, hvarå enligt nämnda Kapital-konto under året uppkom en brist af 9,434 kr. 59 öre. Af detta anslag användes omkring 10,600 kr. till aflönning af skolmästare, skollärare och kateketer; för öfrigt bestredos däraf bland annat omkostnaderna för

ett lappskt småskolelärare-seminarium, för stipendier åt seminarie-elever samt för underhåll och inackordering af lappska skolbarn.

Det sednare auslaget, hvarom närmare finnes meddeladt i »Berättelse om status elementarläroverk för gossar läsåret 1876—77» (sid. 191), och som i riksstaten för 1889 upptogs till 64,657 kr. och i riksstaten för 1890 är upptaget till samma belopp, afser till aldra största delen de s. k. egentliga pedagogierna, för hvilka redogöres i sammanhang med allmänna läroverken. Det innefattar dels 62,547 kr. såsom »Anvisning i kontant», dels 2,110 såsom »Indelning och därmed jemförlig anvisning på förslag». De under det förra beloppet upptagna medel, som afse folkundervisningen, utgöras dels af 4,500 kr. till Sällskapet för Folkundervisningens [f. d. Vexelundervisningens] befrämjande, dels af ett antal smärre poster å tillsammans 535 kr. 56 öre till åtskilliga folkskolor (hvaribland ett par af gammalt benämnts pedagogier). Det sednare beloppet afser endast folkundervisningen.

Riksstaten för 1890 upptager vidare under åttonde hufvudtitteln såsom extra ordinarie anslag till »Folkundervisningen»:

	Kronor.
1) För tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärare-seminarierna samt till arvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arvoden åt musiklärare vid dessa seminarier	33,300
2) Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel.....	15,000
Summa	48,300.

Dessa båda extra ordinarie anslag, som beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar, voro till enahanda belopp uppförda i riksstaten för 1889.

Då den ordinarie staten, såsom ofvan anmärkts, ökades med 70,200 kr., men den extra ordinarie förblef oförändrad, förete således för år 1890 de på ordinarie och extra ordinarie stat uppförda anslagen tillsammans samma tillökning som den ordinarie staten.

Slutligen äro att omnämna två ordinarie anslag, som äro uppförda å riksstaten för 1890 under nionde hufvudtitteln, nemligen:

	Kronor.
1) Bidrag till folkskolelärares pensionering.....	357,373
2) Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa	63,500
Summa	420,873.

Båda dessa anslag funnos i riksstaten för 1889 på ordinarie stat, men det 1:a anslaget var där uppfördt med 357,427 kronor. Men enär det belopp af 927 kr., hvarmed anslaget blifvit i riksstaten för 1889 i särskildt syfte (se förra berättelsen, sid. 20) förhöjdt, efter verkställd uträkning befunnits med 54 kr. öfverstiga det verkliga behovet, blef auslaget nu minskadt med sistnämnda belopp.

Framställningen af de ekonomiska förhållandena är egentligen härmed afslutad; men då vissa af dessa äfven äro behandlade i en annan gren af den officiella statistiken, nemligen i Statistiska Centralbyråns berättelse om kommunernas fattigvård och finanser för år 1890, måste det naturligtvis vara af intresse att äfven för detta år, likasom för de föregående, med hvarandra jemföra uppgifterna i sagde berättelse och i den nu offentliggjorda. Om de sålunda på två olika vägar erhållna uppgifterna öfverensstämma, så har man däri ett värderikt bevis på deras pålitlighet. I motsatt fall åter bör undersökas, hvarpå stridigheten kan bero, för den händelse att den icke är endast skenbar.

Jemförelsepunkterna mellan de båda berättelserna äro icke så många, som man skulle kunna förmoda. Detta beror till en stor del därpå, att i denna berättelse endast afses den del af kyrkostämmas räkenskaper, som hör under skolrådet, hvaremot i Statistiska Centralbyråns berättelse äfven afses den del, som hör under kyrkorådet. I sig sjelft skulle detta visserligen ej behöfva hindra jemförelsen, om nemligen kyrkans och skolans räkenskaper, hvilka väl i allmänhet föras skilda, äfven vore skilda i sistnämnda berättelse. Men de primäruppgifter, som i berörda hänseenden ligga till grund för densamma, utgöras icke af särskilda sammandrag för kyrkorådets och för skolrådets räkenskaper, utan hufvudsakligen af sammanarbetade sammandrag af kyrkostämmas räkenskaper. Till följd häraf kan en jemförelse endast förekomma vid de fall, där i Statistiska Centralbyråns berättelse kyrkans och skolans medel äro skilda. — För korthetens skull är i det följande Statistiska Centralbyråns berättelse betecknad med S-C och denna berättelse med E-D.

Hvad då först statsbidragen till folkskolorna beträffar, så utgöra dessa enligt S-C för landsbygd, köpingar och 1 stad¹⁾ 3,226,920 kr. och för 91 städer 753,781, eller tillsammans 3,980,701. Enligt E-D åter utgöra dessa bidrag för landsbygd, köpingar och 3 städer (jfr sid. 2) 3,246,314 kr. och för 89 städer 747,765, eller tillsammans 3,994,079. Den lilla skillnaden för hela riket ($\frac{1}{3}$ %) kan bero därpå, att möjligen i en del af de till Statistiska Centralbyrån insända primäruppgifterna afgifterna till folkskolelärares pensionskassa afdragits från statsbidraget, hvilket fel bör vara förebyggt vid de till Ecklesiastik-departementet insända genom den i detta hänseende lemnade särskilda föreskrift (jfr sid. 17). Vid full likhet i berörda afseende mellan de båda slagen af primäruppgifter vore tvärtom att vänta, att det totala beloppet blefve större enligt S-C, emedan där statsbidragen till *högre folkskolor* torde vara inräknade. De skiljaktigheter, som man med afseende på de särskilda länens landsbygd finner vid jemförelse mellan S-C och E-D, bero till en del på oregelbundenheterna i rikets indelningar. De skiljaktigheter, som man med afseende på särskilda städer finner vid sådan jemförelse, bero i åtskilliga fall därpå, att i S-C uppgifterna äro gemen-

¹⁾ Skellefteå stad är med afseende på kyrkostämmas räkenskaper förd till landsbygden.

samma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda, såsom utgörande särskilda skoldistrikt.

Utgifterna för folkskolan äro i S-C delade i 3 poster, nemligen »hus och inventarierna», »aflöning» och »öfriga». Den första, som fullkomligt (eller åtminstone i det närmaste) motsvarar kol. 13 å Tab. 6 och 7 i E-D, upptager för landsbyggd, köpingar och 1 stad 1,430,607 kr. och för 91 städer 989,720, eller tillsammans 2,420,327. Enligt E-D åter utgör denna post för landsbyggd, köpingar och 3 städer 1,501,335 kr. och för 89 städer 961,910, eller tillsammans 2,463,245. Skillnaden för hela riket är således icke alldeles obetydlig, i det att beloppet enligt E-D öfverskjuter beloppet enligt S-C med 42,918 kr. (nära 2 %). Anledningarna till skiljaktigheten måste tills vidare lemnas därhän.

Den i S-C förekommande utgiftsposten »aflöning» kan ej omedelbart jämföras med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten, ty i S-C (se därstädes, sid. XVII) äro dit förda äfven afgifterna till folkskolelärares pensionsinrättning, hvilka däremot i E-D äro förda till »öfriga utgifter». Om man därför från det i S-C för hela riket uppförda beloppet, 8,183,845 kr., frånräknar det här ofvan (sid. 19) såsom afgifter till sagde pensionsinrättning upptagna beloppet, 199,609 kr., så återstår såsom egentlig aflöning ett belopp af 7,984,236 kronor. Enligt E-D åter utgöra utgifterna till lärares och lärarinnors aflöning 8,844,525 kronor. Skillnaden, 860,289 kr., är visserligen ganska betydlig, men beror utan tvifvel hufvudsakligen på olika sätt att beräkna lönerna. I E-D äro nämligen däri äfven inräknade samtliga naturaprestationer (se här ofvan sid. 17), hvilka tillsammans måste uppgå till en ganska betydlig summa, då hela antalet af lärare och lärarinnor i läseämnena utgör 12,726, hvaraf 5,100 ordinarie i egentliga folkskolor. I S-C åter kunna — såsom man finner af formuläret för dithörande primäruppgifter — endast vissa af dessa naturaprestationer (hvaribland *icke* den förnämsta af dem alla, nemligen värde af bostad) vara inräknade, hvarjämte det är antagligt att i många af de primäruppgifter, som ligga till grund för S-C, kostnaden för bränsle åt lärare och lärarinnor upptagits på sådant sätt, att denna dess natur alls icke framträdt, hvadan den vid bearbetningen måst föras till »öfriga utgifter». — Att noggrannt

utföra jämförelsen särskildt för landsbyggd och särskildt för städer möter bland annat den svårigheten, att berörda pensionsavgifter ej finnas sålunda fördelade. Dock bör nämnas att för städerna äro uppgifterna i S-C och E-D ej särdeles skiljaktiga. Enligt S-C utgör nemligen ifrågavarande belopp 2,374,167 kr. samt enligt E-D 2,328,304. Att skillnaden är så obetydlig, endast 45,863 kr. (2 %), beror i sjelfva verket på sammanträffandet af flera, i motsatta riktningar verkande omständigheter. Till att höja beloppet i S-C verkar nemligen *dels* inräknandet af pensionsavgifterna, hvilka för städerna torde (efter proportion af antalen ordinarie lärare och lärarinnor i folkskolor — jfr Tab. 3) uppgå till ungefär 19 % af hela rikssumman, således till omkring 38,000 kr., *dels* upptagandet af 2 städer (jemte åtföljande landsdelar), hvilka i E-D förts till landsbyggden, och för hvilka det ifrågavarande aflöningsbeloppet enligt S-C uppgår till 3,656 kr., *dels* äfven den omständigheten att åtskilliga andra landsdelar blifvit i S-C, men icke i E-D, förda till städerna. Till att sänka beloppet i S-C verkar däremot det ofvan berörda förhållandet med naturaprestationerna, hvilket naturligtvis äfven vid städerna är af betydelse, om också mindre än vid landsbyggden. För särskilda städer kunna skiljaktigheterna i åtskilliga fall till en del bero på det redan påpekade förhållandet, att i S-C uppgifterna äro gemensamma för stad och landsförsamling, som i E-D äro skilda.

För att äfven jämföra den i S-C förekommande posten »öfriga utgifter» med den under lika benämning i E-D förekommande utgiftsposten måste man på förra stället tillägga afgifterna till folkskolelärares pensionsinrättning (se ofvan) och på sednare stället utgifterna till undervisningsmateriel (jfr S-C sid. XVII). Man erhåller sålunda för hela riket 2,172,911 kr. enligt S-C och 2,095,130 enligt E-D, således ett öfverskott af 77,781 kr. på förra stället.

Om man slutligen för hela riket jämför »Summa utgifter», så utgör denna enligt S-C 12,577,474 kr. och enligt E-D 13,402,900, eller 825,426 (närmare 7 %) mera på det sednare stället. Skiljaktigheten är således temligen betydlig, men är till största delen endast skenbar, såsom af den föregående utredningen framgår.

Stockholm den 6 Februari 1899.

Simon Nordström.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1. Högre folkskolor.

1:o. Lärare och lärjungar m. m. under det läseår, som slutade 1890.

1	2	3		5				9		10		11		12-17						18-23				
		Lärare.		Lärjungar.				Nynskrifne.		A f g å n g n e.						S k o l g å n g e n.								
		I läsemen (ensamt eller i förening med öfningssännen).	Endast i öfningssännen.	Under 15 år.		15 år eller därefter.		Summa.	Från den församling, där skolan är belägen.	Från andra församlingar.	Gossar.			Flickor.			Summa.	Dagar, då skolan bort vara i verksamhet.	Dagar, då undervisningen varit inställd till följd af		Frånvaro, i dagar, tillsammans för alla lärjungarne.			
				Gossar.	Flickor.	Gossar.	Flickor.				Efter godkänd afgångspröfning.	Öfrige.	Öfrige.	Efter godkänd afgångspröfning.	Öfrige.	Öfrige.			Med gittigt förfall.	Utan gittigt förfall.				
1	Södermanlands ... Lilla Malma...	1	1	15	—	1	—	16	3	5	—	—	—	7	—	—	7	144	—	—	63	—		
2	Gottlands..... Klinte	1	—	12	3	1	—	16	6	3	1	1	—	2	2	—	6	150	—	—	82	2		
3	Blekinge Jemshög	1	—	6	5	1	—	12	5	2	1	1	—	—	2	—	4	120	—	—	86	—		
4	Kristianstads Båstad	1	—	7	8	2	7	24	8	2	—	1	—	2	3	2	8	144	—	—	82	—		
5	Malmöhus Allerum	1	1	15	15	5	—	35	22	1	12	—	—	—	10	1	23	159	—	—	633	6		
6	» Kattarp	1	1	20	14	—	1	35	21	1	6	2	—	6	3	7	24	120	—	—	454	47		
7	» Väsby	1	1	35	—	6	—	41	12	3	—	9	1	6	—	—	16	158	14	—	339	—		
8	Hallands Onsala	1	—	16	—	8	—	24	6	—	4	3	—	2	—	—	9	192	—	4	672	188		
9	Göteborgs o. Bohus Fässberg	1	3	17	—	4	—	21	9	—	—	10	—	2	—	—	12	190	2	—	95	10		
10	Vermlands Sunne	1	—	14	—	5	—	19	12	2	4	1	—	5	—	—	10	138	—	—	162	18		
11	Vesternorrlands... Gudmundrå...	2	1	4	—	24	—	28	7	16	8	12	1	4	—	—	25	139	—	—	184	26		
12	Summa	12	8	161	45	57	8	271	111	35	36	40	2	36	20	10	144							

Anmärkningar.

Rad. 1: Kol. 2: Skolans namn är *Malmköpings högre folkskola*; den tillhör köpingen, icke församlingen. — Kol. 4: I slöjd.

• 5: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.

• 6: Kol. 4: I sång.

• 7: Kol. 4: I sång; har ej åtnjutit arvode.

• 9: Kol. 2: Skolans namn är *Götiska förbundets högre folkskola*. — Kol. 4: En i slöjd, en i linearritning och sång samt en i frihandsteckning.

• 11: Kol. 4: I sång.

Tab. 1 (forts.). Högre folkskolor.

2:o. Omkostnader under kalenderåret 1890.

1	2	24		25		26		27		28		29		30		31		32		
		L ä r a r e s a f l ö n n i n g																		
		i p e n n i n g a r .																		
		i p e n n i n g a r .						i n n a t u r a .						Skollokalerna och inventarier.	Under- visnings- materiel.	Öfriga omkost- nader.	Summa.			
Bidrag af församlingarna.		Bidrag af staten.		Öfriga bidrag.		Bostad till värde af		Bränsle till värde af												
Kronor		öre		Kronor		öre		Kronor		öre		Kronor		öre		Kronor		öre		
1	Södermanlands ...	Lilla Malma...	300	—	1,275	—	300	—	200	—	79	50	9	32	19	96	109	92	2,293	70
2	Gottlands.....	Klinte	—	—	1,000	—	100	—	75	—	50	—	170	11	67	95	423	08	1,886	14
3	Blekinge	Jemshög	350	—	1,200	—	60	—	250	—	75	—	50	—	—	—	157	05	2,142	05
4	Kristianstads	Båstad	200	—	1,200	—	—	—	270	—	100	—	270	—	7	38	124	—	2,171	38
5	Malmöhus	Allerum	200	—	1,275	—	—	—	100	—	80	—	108	25	40	30	240	85	2,044	40
6	»	Kattarp	160	—	1,200	—	—	—	100	—	100	—	92	63	16	09	188	53	1,857	25
7	»	Väsby	200	—	1,200	—	—	—	100	—	100	—	5	45	6	50	11	66	1,623	61
8	Hallands	Onsala	200	—	1,200	—	—	—	200	—	150	—	—	—	—	—	—	—	1,750	—
9	Göteborgs o. Bohus	Fässberg	100	—	1,350	—	1,300	—	200	—	150	—	608	91	122	21	822	50	4,653	62
10	Vermlands	Sunne	300	—	1,200	—	50	—	200	—	18	—	371	55	45	55	357	54	2,542	64
11	Vesternorrlands ...	Gudmundrå...	1,200	—	1,200	—	1,000	—	—	—	—	—	27	40	21	50	227	08	3,675	98
12		Summa	3,210	—	13,300	—	2,810	—	1,695	—	902	50	1,713	62	347	44	2,662	21	26,640	77

Anmärkningar.

- Rad. 1: Kol. 24, 27—31: Af köpingen samt af elevernas inskrifningsavgifter (å 3 kr.) och månadsavgifter (å 55 öre). — Kol. 25: Däraf 75 kr. till slöjdläraren. — Kol. 26: Af landstinget. — Kol. 24—28: Synas med undantag af 75 kr. i kol. 25 afse endast hufvudläraren. — Kol. 29: Skollokal upplåten i köpingens folkskolehus.
- » 2: Kol. 26: Af donationsmedel. — Kol. 27—31: Af d:o(?).
- » 3: Kol. 26: Ej uppgifvet hvarifrån.
- » 5: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4. — Kol. 25: Däraf 75 kr. för slöjdundervisningen.
- » 6: Kol. 24 o. 25: Häri sånglärarens arvode 40 kr.
- » 7: Kol. 24 o. 25: Se anm. till kol. 4.
- » 9: Kol. 24—28: Föreståndaren 1,800 kr. i penningar och 250 kr. in natura; slöjdläraren 700 kr. i penningar och 100 kr. in natura; läraren i linearritning och sång 125 kr.; läraren i frihandsteckning 125 kr. — Kol. 25: Deraf 150 kr. till slöjdläraren. — Kol. 26—31: 200 kr. af Mölndals by, 250 kr. af Fässbergs församling, det öfriga af Götiska förbundet och af donationsmedel. — Kol. 31: Här ingå 612 kr. 50 öre till stipendier (af donationsmedel) och 110 kr. till premier (af Götiska förbundet).
- » 10: Kol. 26: Ej uppgifvet hvarifrån.
- » 11: Kol. 24—26: Förste läraren 2,000 kr. i lön och 300 kr. i hyresersättning, biträdande läraren 1,000 kr., sångläraren 100 kr. — Kol. 24 o. 29—31: Af donationsmedel (?). — Kol. 26: Af landstinget.

Tab. 2. Folkskoleväsendet år 1890:

L ä n.	Skoldistrikt.	Folkmängd vid årets slut.	S k o l o r.													
			F o l k s k o l o r.						Mindre folkskolor.		Småskolor.		S u m m a.			
			Fasta: med		Flyttande: på				Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.	Folkskolor.	Mindre folkskolor.	Småskolor.	Summa.
			en	flere	2	3	4									
			lärare eller lärarinnor.		stationer.											
1	Stockholms stad.....	1	246,454	—	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	9
2	Stockholms län.....	113	152,758	162	17	1	1	—	84	20	147	5	181	104	152	437
3	Uppsala ».....	85	121,283	128	7	—	—	—	38	1	95	2	135	39	97	271
4	Södermanlands ».....	91	154,903	190	13	1	—	—	25	1	113	5	204	26	118	348
5	Östergötlands ».....	151	266,999	226	26	26	2	—	35	10	195	41	280	45	236	561
6	Jönköpings ».....	129	193,878	73	9	64	24	4	2	3	41	207	174	5	248	427
7	Kronobergs ».....	80	160,822	31	2	60	38	2	—	—	16	177	133	—	193	326
8	Kalmar ».....	106	233,081	130	14	63	10	1	19	10	105	123	218	29	228	475
9	Gottlands ».....	84	51,342	86	2	—	—	—	4	—	51	—	88	4	51	143
10	Blekinge ».....	41	142,810	68	16	23	1	—	10	3	68	38	108	13	106	227
11	Kristianstads ».....	146	222,794	246	24	14	1	1	38	4	245	57	286	42	302	630
12	Malmöhus ».....	248	367,700	360	63	—	—	—	67	2	418	2	423	69	420	912
13	Hallands ».....	90	136,337	91	15	15	3	1	43	2	103	65	125	45	168	338
14	Göteborgs o. Bohus ».....	93	298,725	96	34	40	9	2	28	15	125	156	181	43	281	505
15	Elfsborgs ».....	200	275,276	196	10	52	8	2	19	2	129	204	268	21	333	622
16	Skaraborgs ».....	218	246,841	239	15	17	—	—	9	1	252	35	271	10	287	568
17	Vermlands ».....	91	252,943	95	14	161	20	—	12	19	43	233	290	31	276	597
18	Örebro ».....	61	184,472	206	17	13	—	—	49	9	176	30	236	58	206	500
19	Vestmanlands ».....	72	136,727	132	15	11	—	—	38	2	158	14	158	40	172	370
20	Kopparbergs ».....	53	197,571	168	33	15	1	—	54	15	343	40	217	69	383	669
21	Gefleborgs ».....	52	206,674	167	23	13	—	—	63	65	110	28	208	123	138	474
22	Vesternorrlands ».....	66	209,386	95	7	27	6	1	21	99	52	46	136	120	98	354
23	Jemtlands ».....	57	100,395	52	1	14	—	—	7	16	12	174	67	23	186	276
24	Vesterbottens ».....	25	122,775	31	7	3	4	—	11	168	21	25	45	179	46	270
25	Norrbottens ».....	23	104,782	42	8	6	1	1	35	91	28	42	58	126	70	254
26	Summa för hela riket	2,376	4,787,728	3,310	406	639	129	15	711	558	3,046	1,749	4,499	1,269	4,795	10,563

skolor och lärare m. m. länsvis.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skolrådsgårdar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r														endast i öfnings- ämnen eller handaslöjder.
			i läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnen eller handaslöjder).														
Egna.	Förhyrda eller hyres- fritt upplåtna.		I folkskolor.						I mindre folkskolor.		I småskolor.		S u m m a.		Lärare.	Lärarinnor.	
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.			
		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.							Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.
26	9	—	78	247	11	156	—	4	—	—	—	—	89	407	13	22	1
294	104	68	139	27	14	18	1	7	12	93	4	156	170	301	14	16	2
202	44	74	132	23	5	7	—	3	8	31	8	112	153	176	16	10	3
256	52	126	131	72	14	17	1	3	3	23	7	131	156	246	30	49	4
377	124	153	280	49	21	6	1	11	4	41	9	279	315	336	14	44	5
329	122	103	178	14	11	5	1	6	2	3	38	237	230	265	38	43	6
273	84	87	129	6	1	4	—	—	—	—	29	172	159	182	4	6	7
327	162	91	192	28	4	14	2	10	6	23	35	208	239	283	19	13	8
104	13	63	85	5	3	2	—	2	—	4	3	54	91	67	6	4	9
189	34	41	105	9	7	1	4	22	5	8	2	121	123	161	13	9	10
479	106	181	275	14	15	1	2	14	11	31	13	307	316	367	13	9	11
744	76	235	460	63	28	17	3	63	19	50	5	557	515	750	49	39	12
218	170	58	117	14	8	4	1	15	1	44	9	176	136	253	1	6	13
278	288	53	192	90	9	20	1	14	3	41	9	405	214	570	36	35	14
424	248	131	251	20	8	7	—	4	1	20	20	336	280	387	17	33	15
442	80	172	233	37	10	6	1	9	1	9	6	291	251	352	12	14	16
508	146	83	273	22	13	4	—	13	14	17	11	286	311	342	5	13	17
306	135	75	205	42	8	4	—	10	11	47	10	216	234	319	13	26	18
269	55	89	130	34	4	7	—	7	8	32	4	184	146	264	7	14	19
569	114	64	156	62	8	4	6	24	38	31	90	302	298	423	16	12	20
425	113	72	147	67	19	30	—	6	25	103	6	160	197	366	6	8	21
194	359	16	103	17	24	16	—	1	8	112	5	113	140	259	2	4	22
156	237	4	58	4	6	4	—	4	11	12	36	150	111	174	5	1	23
97	131	10	27	8	5	9	—	3	28	151	4	42	64	213	1	1	24
144	179	8	38	12	5	7	1	8	35	91	20	58	99	176	1	—	25
7,630	3,185	2,107	4,114	986	261	370	25	263	254	1,017	383	5,053	5,037	7,689	351	431	26

Tab. 3. Folkskoleväsendet år 1890: skolor och lärare m. m.

1	2	3	S k o l o r.													16			
			Län.	Skoldistrikt.	Folkmängd vid årets slut.	F o l k s k o l o r.						Mindre folkskolor.		-Småskolor.			S u m m a.		
						Fasta: med		Flyttande: på			Fasta.	Flyttande.	Fasta.	Flyttande.	Folkskolor.		Mindre folkskolor.	Småskolor.	Summa.
						en	flere	2	3	4									
						lärare eller lärarinnor.		stationer.											
1.o. Landsbygd.																			
1	Stockholms län	108	141,990	160	13	1	1	—	83	20	142	5	175	103	147	425			
2	Uppsala	83	96,483	128	4	—	—	—	38	1	93	2	132	39	95	266			
3	Södermanlands	86	133,713	189	8	1	—	—	25	1	106	5	198	26	111	335			
4	Östergötlands	145	212,924	225	14	26	2	—	34	10	181	41	267	44	222	533			
5	Jönköpings	126	169,809	73	5	64	24	4	2	3	36	207	170	5	243	418			
6	Kronobergs	79	154,216	30	—	60	38	2	—	—	13	177	130	—	190	320			
7	Kalmar	101	205,699	130	7	63	10	1	19	10	95	123	211	29	218	458			
8	Gottlands	83	44,032	85	1	—	—	—	4	—	50	—	86	4	50	140			
9	Blekinge	36	111,578	68	9	23	1	—	10	3	56	38	101	13	94	208			
10	Kristianstads	143	209,213	246	21	14	1	1	38	4	242	57	283	42	299	624			
11	Malmöhus	239	259,837	356	46	—	—	—	67	2	400	2	402	69	402	873			
12	Hallands	85	116,003	87	11	15	3	1	42	2	92	65	117	44	157	318			
13	Göteborgs o. Bohus	88	181,408	92	12	40	9	2	21	15	98	156	155	36	254	445			
14	Elfsborgs	195	254,927	195	6	52	8	2	19	2	124	204	263	21	328	612			
15	Skaraborgs	212	224,867	238	8	17	—	—	9	1	240	35	263	10	275	548			
16	Vermlands	88	235,085	95	10	160	20	—	12	19	36	232	285	31	268	584			
17	Örebro	57	165,512	204	11	13	—	—	49	9	165	30	228	58	195	481			
18	Vestmanlands	68	114,523	129	7	11	—	—	38	2	145	14	147	40	159	346			
19	Kopparbergs	50	187,423	167	31	15	1	—	54	15	337	40	214	69	377	660			
20	Gefleborgs	49	168,293	163	13	13	—	—	62	65	82	23	189	127	110	426			
21	Vesternorrlands	64	190,382	95	2	27	6	1	18	99	48	46	131	117	94	342			
22	Jemtlands	56	95,062	52	—	14	—	—	7	16	12	174	66	23	186	275			
23	Vesterbottens	24	119,552	31	4	3	4	—	11	168	17	25	42	179	42	263			
24	Norrbottnens	20	96,084	41	4	6	1	1	34	91	24	42	53	125	66	244			
25	Summa	2,285	3,888,615	3,279	247	638	129	15	696	558	2,834	1,748	4,308	1,254	4,582	10,144			
2.o. Städer.																			
26	Stockholms stad	1	246,454	—	9	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	9			
27	Stockholms län	5	10,768	2	4	—	—	—	1	—	5	—	6	1	5	12			
28	Uppsala	2	24,300	—	3	—	—	—	—	—	2	—	3	—	2	5			
29	Södermanlands	5	21,190	1	5	—	—	—	—	—	7	—	6	—	7	13			
30	Östergötlands	6	54,075	1	12	—	—	—	1	—	14	—	13	1	14	28			
31	Jönköpings	3	24,069	—	4	—	—	—	—	—	5	—	4	—	5	9			
32	Kronobergs	1	6,606	1	2	—	—	—	—	—	3	—	3	—	3	6			
33	Kalmar	5	27,382	—	7	—	—	—	—	—	10	—	7	—	10	17			
34	Gottlands	1	7,310	1	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	3			
35	Blekinge	5	31,232	—	7	—	—	—	—	—	12	—	7	—	12	19			
36	Kristianstads	3	13,581	—	3	—	—	—	—	—	3	—	3	—	3	6			
37	Malmöhus	9	107,863	4	17	—	—	—	—	—	18	—	21	—	18	39			
38	Hallands	5	20,334	4	4	—	—	—	1	—	11	—	8	1	11	20			
39	Göteborgs o. Bohus	5	117,317	4	22	—	—	—	7	—	27	—	26	7	27	60			
40	Elfsborgs	5	20,349	1	4	—	—	—	—	—	5	—	5	—	5	10			
41	Skaraborgs	6	21,974	1	7	—	—	—	—	—	12	—	8	—	12	20			
42	Vermlands	3	17,858	—	4	1	—	—	—	—	7	1	5	—	8	13			
43	Örebro	4	18,960	2	6	—	—	—	—	—	11	—	8	—	11	19			
44	Vestmanlands	4	22,204	3	8	—	—	—	—	—	13	—	11	—	13	24			
45	Kopparbergs	3	10,148	1	2	—	—	—	—	—	6	—	3	—	6	9			
46	Gefleborgs	3	38,381	4	15	—	—	—	1	—	28	—	19	1	28	48			
47	Vesternorrlands	2	19,004	—	5	—	—	—	3	—	4	—	5	3	4	12			
48	Jemtlands	1	5,333	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1			
49	Vesterbottens	1	3,223	—	3	—	—	—	—	—	4	—	3	—	4	7			
50	Norrbottnens	3	8,698	1	4	—	—	—	1	—	4	—	5	1	4	10			
51	Summa	91	899,113	31	159	1	—	—	15	—	212	1	191	15	213	419			

Ann. Af skäl, som i texten äro angifna, hafva 3 städer (Sigtuna, Torshälla och Skellefteå) samt delar af 2 (Kristianstad och Sala) förts till

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Skolhus.		För barnens undervisning ordnade skolstrådgårdar.	L ä r a r e o c h l ä r a r i n n o r														
			i läseämnen (ensamt eller i förening med öfningsämnena eller handaslöjder).														endast i öfnings-
Egna.	Förhyrda eller hyres-fritt upplåtna.		I f o l k s k o l o r .						I mindre folkskolor.		I småskolor.		S u m m a .		ämnen eller handaslöjder.		
			Ordinarie.		Extra ordinarie.		Biträdande.		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	
		Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.	Lärarinnor.	Lärare.									Lärarinnor.
287	102	68	133	23	12	14	—	7	12	92	4	146	161	282	13	15	1
193	40	72	117	10	3	4	—	3	8	31	8	90	136	138	13	7	2
246	49	123	121	60	11	14	1	2	3	23	7	109	143	208	26	43	3
361	119	149	246	20	13	2	1	6	4	40	9	220	273	288	10	17	4
324	117	101	163	2	7	2	1	4	2	3	37	207	210	218	38	36	5
271	84	87	127	3	1	—	—	—	—	—	28	165	156	168	4	5	6
319	158	88	176	21	4	12	2	4	6	23	35	185	223	245	15	7	7
103	5	63	79	4	3	1	—	—	—	4	3	47	85	56	5	3	8
176	31	40	92	5	5	—	—	8	5	8	2	96	104	117	8	1	9
475	105	180	267	9	14	—	2	12	11	31	13	293	307	345	11	7	10
711	71	282	390	9	17	7	3	34	19	50	5	421	434	521	40	16	11
207	162	56	104	5	8	2	1	10	1	43	9	149	123	209	1	3	12
251	278	52	123	29	6	18	—	14	3	33	9	264	141	358	3	18	13
417	248	130	244	12	6	5	—	3	1	20	20	313	271	353	8	25	14
427	79	167	223	27	9	5	1	6	1	9	6	271	240	318	9	10	15
502	142	82	261	14	13	2	—	11	14	17	11	264	299	308	1	7	16
294	131	73	192	33	7	2	—	5	11	47	10	195	220	282	10	20	17
254	52	84	117	27	3	5	—	2	8	32	4	161	132	227	5	8	18
563	112	62	151	58	8	3	6	21	38	31	90	291	293	404	15	9	19
401	108	70	133	44	14	12	—	3	25	102	6	115	178	276	3	2	20
190	353	16	96	15	15	6	—	1	8	109	5	95	124	226	2	2	21
155	235	4	56	2	6	2	—	—	11	12	36	150	109	166	4	1	22
95	130	10	27	6	4	6	—	3	28	151	4	38	63	204	1	—	23
138	175	6	34	10	4	5	—	5	35	90	20	47	93	157	—	—	24
7,360	3,086	2,065	3,672	448	193	129	18	164	254	1,001	381	4,332	4,518	6,074	245	262	25
26	9	—	78	247	11	156	—	4	—	—	—	—	89	407	13	22	26
7	2	—	6	4	2	4	1	—	—	1	—	10	9	19	1	1	27
9	4	2	15	13	2	3	—	—	—	—	—	22	17	38	3	3	28
10	3	3	10	12	3	3	—	1	—	—	—	22	13	38	4	6	29
16	5	4	34	29	8	4	—	5	—	1	—	59	42	98	4	27	30
5	5	2	15	12	4	3	—	2	—	—	1	30	20	47	—	7	31
2	—	—	2	3	—	4	—	—	—	—	1	7	3	14	—	1	32
8	4	3	16	7	—	2	—	6	—	—	—	23	16	38	4	6	33
1	8	—	6	1	—	1	—	2	—	—	—	7	6	11	1	1	34
13	3	1	13	4	2	1	4	14	—	—	—	25	19	44	5	8	35
4	1	1	8	5	1	1	—	2	—	—	—	14	9	22	2	2	36
33	5	3	70	54	11	10	—	29	—	—	—	136	81	229	9	23	37
11	8	2	13	9	—	2	—	5	—	1	—	27	13	44	—	3	38
27	10	1	69	61	3	2	1	—	—	8	—	141	73	212	33	17	39
7	—	1	7	8	2	2	—	1	—	—	—	23	9	34	9	8	40
15	1	5	10	10	1	1	—	3	—	—	—	20	11	34	3	4	41
6	4	1	12	8	—	2	—	2	—	—	—	22	12	34	4	6	42
12	4	2	13	9	1	2	—	5	—	—	—	21	14	37	3	6	43
15	3	5	13	7	1	2	—	5	—	—	—	23	14	37	2	6	44
6	2	2	5	4	—	1	—	3	—	—	—	11	5	19	1	3	45
24	5	2	14	23	5	18	—	3	—	1	—	45	19	90	3	6	46
4	6	—	7	2	9	10	—	—	—	3	—	18	16	33	—	2	47
1	2	—	2	2	—	2	—	4	—	—	—	—	2	8	1	—	48
2	1	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	4	1	9	—	1	49
6	4	2	4	2	1	2	1	3	—	1	—	11	6	19	1	—	50
270	99	42	442	538	68	241	7	99	—	16	2	721	519	1,615	106	169	51

Landsbygden, hvaremot delar af landsbygden blifvit förda på 6 andra städer (Vaxholm, Mariefred, Vadstena, Visby, Skara och Falköping).

Tab. 4. Folkskoleväsendet år 1890:

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L ä n.		B a r n a f 7 — 14										
		s o m u n d e r å r e t u n d e r										
		s i n a e g n a d i s t r i k t s						s a m t l i g a f ö r e n ä m n d a		s k o l o r a f f ö r e n ä m n d a a r t e r u t o m d e r a s e g n a d i s t r i k t.	s a m t l i g a f o l k s k o l o r, m i n d r e d e o. s m å s k o l o r (S u m m a a f k o l. 8—10).	h ö g r e f o l k s k o l o r.
		f a s t a	f l y t t a n d e	f a s t a	f l y t t a n d e	f a s t a	f l y t t a n d e	f a s t a	f l y t t a n d e			
f o l k s k o l o r.		m i n d r e f o l k s k o l o r.		s m å s k o l o r.		s k o l o r.						
1	Stockholms stad.....	18,976	—	—	—	—	—	18,976	—	273	19,249	—
2	Stockholms län.....	10,375	127	2,930	792	4,455	212	17,760	1,131	719	19,610	3
3	Uppsala ».....	9,631	—	1,271	21	3,784	62	14,686	83	712	15,481	—
4	Södermanlands ».....	15,705	36	811	35	4,188	248	20,704	319	881	21,904	13
5	Östergötlands ».....	20,340	1,861	1,449	450	7,362	1,451	29,151	3,762	1,558	34,471	—
6	Jönköpings ».....	7,712	8,091	77	200	2,272	3,438	10,061	16,729	499	27,289	—
7	Kronobergs ».....	3,259	10,669	—	—	867	10,216	4,126	20,885	69	25,080	—
8	Kalmar ».....	14,187	6,950	807	489	4,556	6,551	19,550	13,990	590	34,130	—
9	Gottlands ».....	4,738	—	126	—	1,408	—	6,272	—	266	6,538	8
10	Blekinge ».....	9,625	2,869	601	260	4,138	2,964	14,364	6,093	316	20,773	12
11	Kristianstads ».....	20,584	1,571	1,939	193	7,176	2,238	29,699	4,002	589	34,290	13
12	Malmöhus ».....	37,390	—	2,452	64	12,786	53	52,628	117	1,532	54,277	87
13	Hallands ».....	9,838	1,528	2,094	63	4,138	2,456	16,070	4,047	303	20,420	16
14	Göteborgs o. Bohus ».....	17,683	4,482	1,280	638	7,663	6,777	26,626	11,897	686	39,209	12
15	Elfsborgs ».....	17,209	5,123	945	75	5,522	8,735	23,676	13,933	1,070	38,679	—
16	Skaraborgs ».....	20,943	1,477	430	29	9,175	1,526	30,548	3,032	932	34,512	—
17	Vermlands ».....	10,402	14,119	487	844	2,195	9,371	13,084	24,334	834	38,252	13
18	Örebro ».....	16,675	1,068	1,718	343	6,071	1,134	24,464	2,545	978	27,987	—
19	Vestmanlands ».....	11,296	770	1,069	82	4,713	511	17,078	1,363	497	18,938	—
20	Kopparbergs ».....	15,172	998	1,574	434	8,999	1,271	25,745	2,703	508	28,956	—
21	Gefleborgs ».....	15,970	719	2,379	2,897	4,781	1,264	23,130	4,880	628	28,638	—
22	Vesternorrlands ».....	8,508	2,330	803	6,985	3,034	2,726	12,345	12,491	427	25,263	6
23	Jemtlands ».....	3,054	828	261	810	483	7,431	3,798	9,069	138	13,005	—
24	Vesterbottens ».....	1,901	396	651	9,349	711	1,188	3,263	10,933	109	14,305	—
25	Norrbottnens ».....	2,499	536	1,686	4,153	1,550	1,557	5,735	6,246	37	12,018	—
26	Summa för hela riket	323,672	67,048	27,840	29,156	112,027	78,330	463,539	174,584	15,151	653,274	183

Lärjungar länsvis.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
Å r s å l d e r ,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folkskolor, mindre folkskolor och små- skolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skolåldern.		
v i s a t s i			som under året åtnjutt undervisning (Summa af kol. 11—15).	som under året ej åtnjutt undervisning						om hvilka uppgifter saknas.	Gossar.	Flickor.			Summa.
allmänna läroverk och specialskolor.	enskilda skolor.	hemmen.		efter inhemtande af folkskolans minutkurs.	efter godkänd afgåingspröfning.	till följd af sjukdom eller naturfel.	af annan anledning.	Summa.							
1,905	3,110	315	24,579	354	251	67	1,293	1,965	205	13,269	13,480	26,749	19,310	1	
329	354	1,162	21,458	505	957	133	849	2,444	285	12,341	11,846	24,187	20,010	2	
338	518	836	17,173	227	661	118	558	1,564	262	9,590	9,409	18,999	16,072	3	
474	225	802	23,418	196	720	160	339	1,415	243	12,761	12,315	25,076	22,751	4	
722	1,002	1,687	37,882	674	2,270	298	1,156	4,398	680	21,792	21,168	42,960	35,303	5	
308	436	648	28,681	348	1,245	128	551	2,272	147	15,906	15,194	31,100	28,013	6	
220	132	676	26,108	181	712	88	128	1,109	42	14,056	13,203	27,259	26,165	7	
470	909	1,406	36,915	540	1,656	213	793	3,202	676	20,829	19,964	40,793	35,489	8	
204	127	87	6,964	126	283	47	50	506	12	3,343	3,639	7,482	6,921	9	
629	991	1,374	23,779	219	278	120	463	1,080	329	12,884	12,304	25,188	21,807	10	
335	614	330	35,582	181	464	96	182	923	207	18,652	18,060	36,712	36,769	11	
1,491	1,782	516	58,153	230	1,189	186	205	1,810	502	30,644	29,821	60,465	59,073	12	
232	403	340	21,411	194	652	97	209	1,152	264	11,605	11,222	22,827	21,236	13	
1,125	2,056	244	42,646	391	1,153	157	248	1,949	213	22,704	22,104	44,808	40,814	14	
460	452	1,158	40,749	302	1,038	233	890	2,503	723	22,443	21,537	43,980	41,093	15	
745	329	1,945	37,531	385	1,666	132	534	2,717	266	20,544	19,970	40,514	36,059	16	
544	477	645	39,931	107	465	285	729	1,586	533	21,391	20,659	42,050	41,088	17	
358	344	467	29,156	255	1,095	170	689	2,209	498	16,180	15,683	31,863	29,308	18	
375	164	363	19,840	138	734	88	495	1,455	156	10,386	10,565	21,451	19,742	19	
219	363	602	30,145	94	693	167	615	1,569	314	16,165	15,863	32,028	30,570	20	
520	536	949	30,643	275	928	178	719	2,100	583	16,869	16,457	33,326	29,604	21	
571	480	6,369	32,689	318	311	120	411	1,160	1,110	17,733	17,226	34,959	27,922	22	
203	203	1,001	14,412	56	134	146	441	777	520	8,150	7,559	15,709	15,128	23	
151	150	5,338	19,944	264	145	135	44	588	133	10,495	10,170	20,665	16,435	24	
222	181	4,946	17,367	475	104	67	232	923	245	9,393	9,147	18,540	13,660	25	
13,150	16,343	34,206	717,156	7,035	19,849	3,629	12,873	43,386	9,148	391,125	378,565	769,690	690,342	26	

Tab. 5. Folkskoleväsendet år 1890: lärjungar

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L ä n.		B a r n a f 7 — 14										
		s o m u n d e r å r e t u n d e r .										
		s i n a e g n a d i s t r i k t s						s a m t l i g a f ö r e n ä m n d a		s k o l o r a f f ö r e n ä m n d a a r t e r u t o m d e n a s e g n a d i s t r i k t .	s a m t l i g a f o l k s k o l o r, m i n d r e d. o. o. s a m t s k o l o r (S u m m a a f k o l. 8 — 10).	h ö g r e f o l k s k o l o r .
		f a s t a	f l y t t a n d e	f a s t a	f l y t t a n d e	f a s t a	f l y t t a n d e	f a s t a	f l y t t a n d e			
f o l k s k o l o r .		m i n d r e f o l k s k o l o r .		s m å s k o l o r .		s k o l o r .						
1:o. Landsbygd.												
1	Stockholms län	9,620	127	2,884	792	4,070	212	16,574	1,131	662	18,367	3
2	Uppsala »	8,019	—	1,271	21	3,022	62	12,312	83	579	12,974	—
3	Södermanlands »	14,137	36	811	35	3,519	243	18,467	319	716	19,502	13
4	Östergötlands »	16,505	1,861	1,423	450	5,612	1,451	23,540	3,762	1,302	28,604	—
5	Jönköpings »	5,967	8,091	77	200	1,323	8,438	7,367	16,729	355	24,451	—
6	Kronobergs »	2,711	10,669	—	—	600	10,216	3,311	20,885	62	24,258	—
7	Kalmar »	11,989	6,950	807	489	3,733	6,551	16,529	13,990	509	31,028	—
8	Gottlands »	4,218	—	126	—	1,185	—	5,529	—	214	5,743	8
9	Blekinge »	7,793	2,869	601	260	3,197	2,964	11,591	6,093	283	17,967	12
10	Kristianstads »	19,769	1,571	1,939	193	6,744	2,238	28,452	4,002	558	33,012	13
11	Malmöhus »	27,668	—	2,452	64	9,655	53	39,775	117	1,128	41,020	87
12	Hallands »	8,384	1,528	2,021	63	3,245	2,456	13,650	4,047	245	17,942	16
13	Göteborgs o. Bohus »	9,213	4,482	990	638	3,694	6,777	18,897	11,897	270	26,064	12
14	Elfsborgs »	15,934	5,123	945	75	4,479	8,735	21,358	13,933	902	36,193	—
15	Skaraborgs »	19,501	1,477	430	29	8,396	1,526	28,327	3,032	821	32,180	—
16	Vermlands »	9,179	14,066	487	844	1,570	9,344	11,236	24,254	728	36,218	13
17	Örebro »	15,233	1,068	1,718	343	5,365	1,134	22,366	2,545	772	25,683	—
18	Vestmanlands »	9,669	770	1,069	82	3,930	511	14,668	1,363	435	16,466	—
19	Kopparbergs »	14,442	998	1,574	434	8,658	1,271	24,674	2,703	457	27,834	—
20	Gefleborgs »	12,685	719	2,349	2,897	3,187	1,264	18,221	4,880	443	23,544	—
21	Vesternorrlands »	7,250	2,830	701	6,935	2,463	2,726	10,414	12,491	278	23,183	6
22	Jemtlands »	2,626	828	261	810	433	7,431	3,370	9,069	115	12,534	—
23	Vesterbottens »	1,713	396	651	9,349	614	1,188	2,978	10,933	88	13,999	—
24	Norrbottnens »	2,044	536	1,640	4,153	1,120	1,557	4,804	6,246	37	11,087	—
25	Summa	256,319	66,995	27,227	29,156	89,864	78,353	373,410	174,504	11,959	559,873	183
2:o. Städer.												
26	Stockholms stad	18,976	—	—	—	—	—	18,976	—	273	19,249	—
27	Stockholms län	755	—	46	—	385	—	1,186	—	57	1,243	—
28	Uppsala »	1,612	—	—	—	762	—	2,374	—	133	2,507	—
29	Södermanlands »	1,568	—	—	—	669	—	2,237	—	165	2,402	—
30	Östergötlands »	3,335	—	26	—	1,750	—	5,611	—	256	5,867	—
31	Jönköpings »	1,745	—	—	—	949	—	2,694	—	144	2,838	—
32	Kronobergs »	548	—	—	—	267	—	815	—	7	822	—
33	Kalmar »	2,198	—	—	—	823	—	3,021	—	81	3,102	—
34	Gottlands »	520	—	—	—	223	—	743	—	52	795	—
35	Blekinge »	1,832	—	—	—	941	—	2,773	—	33	2,806	—
36	Kristianstads »	815	—	—	—	432	—	1,247	—	31	1,278	—
37	Malmöhus »	9,722	—	—	—	3,131	—	12,853	—	404	13,257	—
38	Hallands »	1,454	—	73	—	893	—	2,420	—	58	2,478	—
39	Göteborgs o. Bohus »	8,470	—	290	—	3,969	—	12,729	—	416	13,145	—
40	Elfsborgs »	1,275	—	—	—	1,043	—	2,318	—	168	2,486	—
41	Skaraborgs »	1,442	—	—	—	779	—	2,221	—	111	2,332	—
42	Vermlands »	1,223	53	—	—	625	27	1,848	80	106	2,034	—
43	Örebro »	1,392	—	—	—	706	—	2,098	—	206	2,304	—
44	Vestmanlands »	1,627	—	—	—	783	—	2,410	—	62	2,472	—
45	Kopparbergs »	730	—	—	—	341	—	1,071	—	51	1,122	—
46	Gefleborgs »	3,285	—	30	—	1,594	—	4,909	—	185	5,094	—
47	Vesternorrlands »	1,258	—	102	—	571	—	1,931	—	149	2,080	—
48	Jemtlands »	423	—	—	—	—	—	423	—	23	451	—
49	Vesterbottens »	188	—	—	—	97	—	285	—	21	306	—
50	Norrbottnens »	455	—	46	—	430	—	931	—	—	931	—
51	Summa	67,353	53	613	—	22,163	27	90,129	80	3,192	93,401	—

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

å r s å l d e r ,										Hela antalet barn af 7—14 års ålder. (Samtliga barn i kol. 16, 21 och 22.)			Hela antalet i folkskolor, mindre folkskolor och småskolor under året undervisade barn både inom och utom den egentliga skoldern.	
v i s a t t s i				som under året ej åtnjutit undervisning					om hvilka uppgifter saknas.		Gossar.	Flickor.		Summa.
allmänna läroverk och specialskolor.	enskilda skolor.	hemmen.	11—15). som under året åtnjutit undervisning (Summa af kol. 11—15).	efter inhemtande af folkskolans minimitkr.	efter godkänd afgångsprövning.	till följd af sjukdom eller naturligt.	af annan anledning.	Summa.						
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
226	284	1,066	19,946	488	905	120	834	2,347	275	11,539	11,029	22,568	18,704	1
100	102	782	13,958	196	556	84	547	1,383	212	7,872	7,681	15,553	13,295	2
152	134	778	20,579	162	629	150	287	1,228	205	11,246	10,766	22,012	20,266	3
262	264	1,506	30,636	581	1,796	256	968	3,601	596	17,675	17,158	34,833	29,441	4
111	170	598	25,330	303	1,010	114	355	1,782	74	13,989	13,247	27,186	25,232	5
100	62	577	24,997	181	705	87	128	1,101	42	13,526	12,614	26,140	25,311	6
180	268	1,396	32,872	474	1,490	185	680	2,829	576	18,560	17,717	36,277	32,285	7
63	52	81	5,947	118	272	40	50	480	12	3,324	3,115	6,439	6,062	8
84	309	1,215	19,587	159	193	116	408	876	322	10,616	10,169	20,785	18,669	9
145	288	308	33,766	163	417	93	170	843	117	17,636	17,090	34,726	35,311	10
257	322	400	42,086	91	479	108	86	764	224	21,869	21,205	43,074	44,447	11
54	114	280	18,406	150	538	91	209	988	232	9,985	9,641	19,626	18,685	12
126	175	211	26,588	324	711	95	194	1,324	144	14,189	13,867	28,056	27,402	13
183	365	1,087	37,828	255	1,001	214	786	2,256	710	20,782	20,012	40,794	38,586	14
206	169	1,890	34,445	318	1,536	123	510	2,487	245	18,846	18,331	37,177	33,654	15
255	157	581	37,224	55	447	244	714	1,460	491	19,935	19,240	39,175	38,972	16
149	138	424	26,394	230	1,042	165	671	2,108	396	14,695	14,203	28,898	27,096	17
121	36	335	16,958	105	628	77	394	1,204	140	9,291	9,011	18,302	17,188	18
108	149	592	28,683	94	635	160	552	1,491	283	15,363	15,094	30,457	29,427	19
139	166	868	24,717	230	824	146	596	1,796	492	13,707	13,298	27,005	24,498	20
187	428	6,281	30,085	274	253	101	378	1,006	1,074	16,359	15,806	32,165	25,736	21
67	143	987	13,751	56	113	134	396	699	458	7,732	7,176	14,908	14,682	22
84	137	5,324	19,544	259	110	133	44	546	133	10,272	9,951	20,223	16,135	23
62	93	4,847	16,089	464	90	62	281	897	206	8,676	8,516	17,192	12,654	24
3,421	4,525	32,414	600,416	5,730	16,430	3,098	10,238	35,496	7,659	327,634	315,937	643,571	593,741	26
1,905	3,110	315	24,579	354	251	67	1,293	1,965	205	13,269	13,480	26,749	19,310	26
103	70	96	1,512	17	52	13	15	97	10	802	817	1,619	1,306	27
238	416	54	3,215	31	105	34	11	181	50	1,718	1,728	3,446	2,777	28
322	91	24	2,839	34	91	10	52	187	38	1,515	1,549	3,064	2,485	29
460	738	131	7,246	93	474	42	188	797	84	4,117	4,010	8,127	5,862	30
197	266	50	3,351	45	235	14	196	490	73	1,967	1,947	3,914	2,781	31
120	70	99	1,111	—	7	1	—	8	—	530	589	1,119	854	32
290	641	10	4,043	66	166	28	113	373	100	2,269	2,247	4,516	3,204	33
141	75	6	1,017	8	11	7	—	26	—	519	524	1,043	859	34
545	682	159	4,192	60	85	4	55	204	7	2,268	2,135	4,403	3,138	35
190	326	22	1,816	18	47	3	12	80	90	1,016	970	1,986	1,455	36
1,234	1,460	116	16,067	139	710	78	119	1,046	278	8,775	8,616	17,391	14,626	37
178	289	60	3,005	44	114	6	—	164	32	1,620	1,531	3,201	2,551	38
999	1,881	33	16,058	67	442	62	54	625	69	8,515	8,237	16,752	13,412	39
277	87	71	2,921	47	82	19	104	252	13	1,661	1,525	3,186	2,507	40
539	160	55	3,086	67	130	9	24	230	21	1,698	1,639	3,337	2,405	41
289	320	64	2,707	52	18	41	15	126	42	1,456	1,419	2,875	2,116	42
209	206	43	2,762	25	53	5	18	101	102	1,485	1,430	2,965	2,212	43
254	128	28	2,832	33	106	11	101	251	16	1,595	1,554	3,149	2,554	44
111	219	10	1,462	—	8	7	63	78	31	802	769	1,571	1,143	45
381	370	81	5,926	45	104	32	123	304	91	3,162	3,159	6,321	5,106	46
384	52	88	2,604	44	58	19	33	154	36	1,374	1,420	2,794	2,186	47
136	60	14	661	—	21	12	45	78	62	418	333	801	446	48
67	13	14	400	5	35	2	—	42	—	223	219	442	300	49
160	88	99	1,278	11	14	5	1	31	39	717	631	1,348	1,006	50
9,729	11,818	1,792	116,740	1,305	3,419	531	2,635	7,890	1,489	63,491	62,628	126,119	96,601	51

Tab. 6. Folkskoleväsendet år 1890:

1		2		3		4		5		6		7		8		9	
L ä n.		D e b e t.															
		Tillgångar vid årets början.		I n k o m s t e r.												Skuld vid årets slut.	
				Räntor, arrenden o. d.		B i d r a g a f				Öfriga inkomster.		Summa inkomster.					
						Skoldistriktet.		Staten.						Landsting, hushållnings- sällskap eller andra skoldistrikt.			
		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1	Stockholms stad.....	332,105	44	23,628	84	917,638	37	217,075	83	—	—	3,827	58	1,162,170	62	2,255,403	87
2	Stockholms län.....	301,825	92	14,990	88	278,826	42	144,708	—	3,425	88	19,099	56	461,050	74	508,545	25
3	Uppsala ».....	338,967	38	18,085	03	255,475	42	109,758	77	4,064	61	8,802	58	396,186	41	556,177	87
4	Södermanlands ».....	544,827	71	27,352	82	256,854	53	144,523	09	7,156	13	11,096	74	446,983	31	425,315	28
5	Östergötlands ».....	618,225	99	29,583	17	447,474	84	235,306	83	7,259	19	31,503	15	751,127	18	757,249	51
6	Jönköpings ».....	220,359	04	11,760	86	218,965	34	148,984	57	4,340	60	7,308	73	391,360	10	264,995	13
7	Kronobergs ».....	151,463	97	7,526	61	136,248	02	100,328	93	1,464	—	4,608	10	250,175	66	133,925	96
8	Kalmar ».....	178,382	56	7,374	32	246,724	81	167,122	09	4,621	50	14,386	46	440,229	18	341,492	63
9	Gottlands ».....	32,338	13	1,455	47	101,448	77	56,101	08	133	—	7,182	46	166,326	78	61,156	43
10	Blekinge ».....	149,290	47	4,783	91	177,890	90	85,529	38	2,955	—	7,208	60	278,367	79	232,827	49
11	Kristianstads ».....	301,641	93	12,826	51	371,485	84	204,748	81	—	—	26,968	76	616,029	92	490,792	60
12	Malmöhus ».....	261,436	05	12,900	34	940,063	40	332,345	81	6,376	30	42,607	71	1,384,293	56	1,371,219	27
13	Hallands ».....	163,529	60	7,336	40	212,857	33	112,155	48	463	45	5,966	92	338,779	58	271,377	24
14	Göteborgs o. Bohus ».....	247,531	64	11,271	82	702,361	83	239,668	07	12,126	58	11,206	66	976,634	96	237,146	78
15	Elfsborgs ».....	295,934	05	13,433	59	298,064	02	213,608	45	8,656	—	13,812	—	547,574	06	311,725	39
16	Skaraborgs ».....	355,786	75	17,161	98	293,424	17	198,384	70	2,076	73	11,572	43	522,620	01	261,484	37
17	Vermlands ».....	253,210	88	11,623	36	304,318	92	222,834	35	767	—	5,765	29	545,308	92	201,774	77
18	Örebro ».....	299,093	86	15,576	20	332,431	43	176,709	02	5,890	13	21,371	76	551,978	54	326,871	42
19	Vestmanlands ».....	218,417	49	11,176	93	240,571	73	126,398	23	3,965	73	8,475	57	390,588	19	415,639	39
20	Kopparbergs ».....	205,096	53	11,176	26	347,627	01	201,633	79	2,411	07	10,256	96	573,105	09	326,960	04
21	Gefleborgs ».....	379,669	19	14,231	95	427,990	57	177,446	80	5,066	88	3,226	82	627,963	02	598,953	06
22	Vesternorrlands ».....	401,417	15	15,300	98	287,601	36	118,207	63	1,475	76	11,058	01	433,643	74	194,839	37
23	Jemtlands ».....	123,899	82	6,735	62	120,412	67	73,549	23	750	—	4,679	11	206,126	63	53,120	98
24	Vesterbottens ».....	118,114	05	5,666	86	83,779	95	63,483	52	300	—	3,846	44	157,076	77	41,113	93
25	Norrbottens ».....	21,355	37	1,443	09	83,547	35	73,466	09	725	—	5,980	67	170,162	20	63,384	50
26	Summa för hela riket	6,513,920	97	314,403	80	8,089,085	—	3,994,078	55	86,470	54	301,825	07	12,785,862	96	10,703,492	53

ekonomiska förhållanden länsvis.

10		11		12		13		14		15		16		17		18	
S:a Debet. (Summa af kol. 2, 8 och 9.)		K r e d i t.															
S:a Kredit. (Summa af kol. 11, 16 och 17.)		U t g i f t e r.												Tillgångar		Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet.	
		Skuld vid årets början.		Till lärares och lärarianors aföning.		Till skollokaler och inventarier.		Till undervisnings- materiel.		Öfriga utgifter.		Summa utgifter.		vid årets slut.			
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
3,749,679	93	2,083,968	82	637,901	50	315,975	02	19,403	15	316,259	15	1,339,538	82	326,172	29	169,739	16
1,271,421	91	519,452	57	309,745	13	60,145	02	9,847	67	58,689	38	438,427	20	313,542	14	211,881	53
1,291,331	66	486,421	55	252,264	32	112,169	46	5,867	77	66,562	26	436,863	81	368,046	30	238,803	28
1,417,126	30	376,738	56	312,911	97	112,123	42	10,015	56	60,544	61	495,595	56	544,792	18	463,978	89
2,126,602	68	785,167	75	537,610	58	61,749	47	13,278	70	116,253	21	728,941	96	612,492	97	485,642	43
876,714	27	272,185	31	292,830	21	42,381	61	4,981	64	44,247	91	384,441	37	220,087	59	160,972	32
535,565	59	139,530	46	186,665	28	33,274	44	4,941	35	23,859	25	248,740	32	147,294	81	75,709	07
960,104	37	334,774	70	335,894	42	81,723	71	5,470	42	48,399	13	471,487	68	153,841	99	92,108	08
259,821	34	45,600	44	110,888	25	47,371	29	2,507	64	21,071	37	181,838	55	32,382	35	13,550	90
660,485	75	237,186	50	190,262	82	35,085	43	4,601	75	40,771	39	270,721	39	152,577	86	44,877	98
1,403,464	45	465,592	67	439,656	71	102,155	91	10,159	53	86,561	72	638,533	87	304,337	91	170,068	09
3,016,948	88	1,290,309	42	919,027	09	277,938	47	22,697	30	250,279	16	1,469,942	02	256,697	44	155,226	83
773,686	42	269,605	63	226,545	25	69,789	29	6,409	13	40,103	79	342,847	46	161,233	33	122,285	14
1,461,313	33	222,057	57	650,072	31	178,136	47	22,788	24	125,387	61	976,384	63	262,871	18	189,051	03
1,155,233	50	318,263	44	408,081	72	72,373	82	7,687	74	63,879	24	552,022	52	284,947	54	225,529	30
1,139,891	13	278,801	22	391,605	34	53,646	23	5,813	83	58,095	43	509,160	83	351,929	08	300,473	10
1,000,294	57	168,721	31	437,199	15	72,553	07	10,461	05	51,810	91	572,024	18	259,549	08	179,327	37
1,177,943	82	271,598	50	375,268	38	105,267	78	10,366	37	81,511	51	572,414	04	333,931	28	261,271	22
1,024,645	07	358,713	69	273,108	88	91,058	91	7,745	73	60,013	24	431,926	76	234,004	62	167,921	51
1,105,161	66	343,143	46	407,268	65	75,891	76	10,790	86	69,628	17	563,579	44	198,438	76	147,156	97
1,606,585	27	573,622	94	422,378	21	169,929	96	9,838	69	91,307	51	693,454	37	339,507	96	219,460	66
1,029,900	26	242,536	50	269,656	84	190,295	25	9,374	65	47,698	56	517,025	30	270,338	46	192,723	88
383,147	43	49,832	24	151,320	73	33,575	53	3,289	96	19,139	22	207,325	49	125,989	70	55,099	67
316,304	75	26,995	50	125,977	44	29,600	45	3,524	82	12,361	16	171,463	87	117,815	33	63,329	64
254,902	07	45,439	09	130,334	28	39,033	22	4,805	09	14,026	10	188,198	69	21,264	29	3,933	39
30,003,276	46	10,206,259	84	8,844,525	46	2,463,245	04	226,668	64	1,868,460	99	13,402,900	13	6,394,116	49	4,410,121	44

Tab. 7. Folkskoleväsendet år 1890: ekonomiska förhållanden

1	L ä n.	D e b e t.															
		I n k o m s t e r.															
		Tillgångar vid årets början.		B i d r a g a f												Skuld vid årets slut.	
				Räntor, arrenden o. d.		Skoldistriktet.		Staten.		Landsting, hushållnings- sällskap eller andra skoldistrikt.		Öfriga inkomster.		Summa inkomster.			
		Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
	1:o. Landsbyggd.																
1	Stockholms län	274,819	18	13,579	11	248,633	98	135,008	01	3,290	88	16,496	39	417,008	37	402,254	14
2	Uppsala	238,030	10	11,585	82	173,535	42	90,167	04	3,719	61	7,945	69	286,953	58	314,466	45
3	Södermanlands	458,608	70	23,291	99	202,994	33	126,843	27	6,476	13	9,986	77	369,592	49	299,573	54
4	Östergötlands	555,220	36	26,742	18	267,125	34	189,174	08	6,709	19	23,479	83	513,230	62	323,409	27
5	Jönköpings	175,459	96	8,905	28	162,906	48	127,284	51	3,740	60	7,150	98	309,987	85	147,120	13
6	Kronobergs	126,937	05	5,793	33	114,866	14	93,778	92	1,214	—	3,861	19	219,513	58	52,261	18
7	Kalmar	161,909	41	6,153	66	193,643	21	148,210	20	4,034	—	14,320	14	371,361	21	254,792	48
8	Gottlands	32,338	13	1,230	21	38,277	11	50,959	41	133	—	6,984	33	147,584	06	54,482	03
9	Blekinge	47,986	53	1,498	22	118,836	75	68,455	66	2,505	—	6,820	96	198,116	59	113,863	38
10	Kristianstads	253,314	39	10,499	59	341,207	42	195,190	43	—	—	26,754	27	573,651	71	469,301	02
11	Malmöhus	147,568	73	7,940	91	605,982	02	290,732	94	6,136	30	35,899	91	946,692	08	684,399	96
12	Hallands	111,944	03	5,096	07	138,601	97	95,130	44	463	45	5,874	10	245,166	03	142,091	05
13	Göteborgs o. Bohus	153,997	87	6,906	38	243,976	07	144,417	77	11,642	58	9,052	93	415,995	73	195,476	33
14	Elfsborgs	257,838	67	11,298	31	261,681	45	199,401	76	7,766	—	12,556	81	492,704	33	189,657	52
15	Skaraborgs	325,399	82	15,339	22	255,386	69	182,159	63	1,876	73	11,343	06	466,105	33	220,449	38
16	Vermlands	151,322	28	6,356	18	265,637	27	207,475	98	767	—	4,543	04	484,779	47	163,274	77
17	Örebro	224,939	72	12,268	67	287,770	95	159,542	31	5,194	63	18,976	89	483,753	45	326,871	42
18	Vestmanlands	188,536	70	9,522	19	183,096	65	110,106	48	3,600	73	8,073	03	314,404	08	297,380	98
19	Kopparbergs	180,944	60	10,072	34	319,356	57	194,025	43	2,357	07	9,357	79	535,169	20	237,660	04
20	Gefleborgs	179,008	40	8,213	71	266,999	88	140,855	05	4,566	88	2,868	90	423,504	42	154,087	31
21	Vesternorrlands	152,130	50	5,135	66	244,142	99	101,633	41	1,475	76	4,023	01	356,410	83	153,341	36
22	Jemtlands	121,285	79	6,622	90	109,642	67	70,065	89	750	—	4,630	57	191,712	03	53,120	98
23	Vesterbottens	115,028	07	5,474	53	76,859	95	58,850	18	300	—	3,815	94	145,300	60	9,060	96
24	Norrbottnens	18,684	42	1,323	09	70,158	26	66,845	24	525	—	5,706	83	144,558	42	17,363	48
25	Summa	4,653,253	41	220,849	55	5,246,319	57	3,246,314	04	79,244	54	260,528	36	9,053,256	06	5,275,759	16
	2:o. Städer.																
26	Stockholms stad	332,105	44	23,628	84	917,638	37	217,075	83	—	—	3,827	58	1,162,170	62	2,255,408	87
27	Stockholms län	27,006	74	1,411	77	30,192	44	9,699	99	135	—	2,603	17	44,042	37	106,291	11
28	Uppsala	100,937	28	6,499	21	31,940	—	19,591	73	345	—	856	89	109,232	83	241,711	42
29	Södermanlands	86,219	01	4,060	83	53,860	20	17,679	82	680	—	1,109	97	77,390	82	125,741	74
30	Östergötlands	63,005	63	2,840	99	180,349	50	46,132	75	550	—	8,023	32	237,896	56	433,840	24
31	Jönköpings	44,899	08	2,855	58	56,058	86	21,700	06	600	—	157	75	81,372	25	117,875	—
32	Kronobergs	24,526	92	1,733	28	21,381	88	6,550	01	250	—	746	91	30,662	08	81,664	78
33	Kalmar	16,473	15	1,220	66	48,081	60	18,911	89	587	50	66	32	68,867	97	86,700	15
34	Gottlands	—	—	225	26	13,171	66	5,141	67	—	—	204	13	18,742	72	6,674	40
35	Blekinge	101,303	94	3,285	69	59,054	15	17,073	72	450	—	387	64	80,251	20	118,964	11
36	Kristianstads	48,327	54	2,326	92	30,278	42	9,558	38	—	—	214	49	42,378	21	21,491	58
37	Malmöhus	113,867	32	4,959	43	334,081	38	91,612	87	240	—	6,707	80	437,601	48	686,819	31
38	Hallands	51,585	57	2,240	33	74,255	36	17,025	04	—	—	92	82	93,613	55	129,286	19
39	Göteborgs o. Bohus	93,533	77	4,365	44	458,385	76	95,250	39	484	—	2,153	73	560,639	23	41,670	45
40	Elfsborgs	38,095	38	2,135	28	36,382	57	14,206	69	890	—	1,255	19	54,869	73	122,067	87
41	Skaraborgs	30,386	93	1,822	76	38,057	48	16,225	07	200	—	229	37	56,514	68	41,034	99
42	Vermlands	101,888	60	5,267	18	38,681	65	15,358	37	—	—	1,222	25	60,529	45	38,500	—
43	Örebro	74,154	14	3,307	53	44,660	48	17,166	71	695	50	2,394	87	68,225	69	—	—
44	Vestmanlands	29,880	79	1,654	74	57,475	08	16,291	75	365	—	397	54	76,184	11	118,258	41
45	Kopparbergs	24,151	93	1,103	92	28,270	44	7,608	36	54	—	899	17	37,935	89	89,300	—
46	Gefleborgs	200,660	79	6,018	24	160,990	69	36,591	75	500	—	357	92	204,458	60	444,865	75
47	Vesternorrlands	249,286	65	10,165	32	43,458	37	16,574	22	—	—	7,035	—	77,232	91	41,498	01
48	Jemtlands	2,614	03	112	72	10,770	—	3,483	34	—	—	48	54	14,414	60	—	—
49	Vesterbottens	3,085	98	192	33	6,920	—	4,633	34	—	—	50	50	11,776	17	32,052	97
50	Norrbottnens	2,670	95	120	—	18,389	09	6,620	85	200	—	273	84	25,603	78	46,021	02
51	Summa	1,860,667	56	93,554	25	2,842,765	43	747,764	51	7,226	—	41,296	71	3,732,606	90	5,427,733	37

länsvis med fördelning efter landsbygd och städer.

10		11		12		13		14		15		16		17		18	
S:a Debet. (Summa af kol. 2, 8 och 9.)		K r e d i t.															
S:a Kredit. (Summa af kol. 11, 16 och 17.)		U t g i f t e r.														Beloppet vid årets slut af donationer för skolväsendet.	
		Skuld vid årets början.		Till lärares och lärarinnors aflöning.		Till skollokaler och inventarier.		Till undervisnings- materiel.		Öfriga utgifter.		Summa utgifter.		Tillgångar vid årets slut.			
Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1,094,081	69	408,477	05	284,941	28	57,765	17	9,291	29	49,071	53	401,069	27	284,535	37	183,724	72
839,450	13	241,557	08	183,092	01	102,793	84	4,686	85	37,268	25	327,840	95	270,052	10	162,138	66
1,127,774	73	286,816	47	260,381	32	60,033	56	9,275	32	47,627	65	377,317	85	463,640	41	394,511	21
1,391,860	25	339,533	25	385,454	03	52,136	17	9,758	80	54,937	44	502,286	44	550,040	56	431,469	39
632,567	94	149,635	31	237,211	61	40,576	41	4,525	63	26,176	95	303,490	60	174,442	03	124,016	24
398,711	81	57,412	05	172,005	28	28,234	06	4,830	45	16,347	46	221,417	25	119,882	51	52,377	40
788,063	10	246,426	39	285,690	29	78,173	31	4,861	15	36,347	08	405,071	83	136,564	88	76,445	74
234,404	22	44,362	23	97,898	67	39,784	44	2,021	77	17,954	76	157,659	64	32,382	35	13,550	90
359,966	50	119,888	24	138,542	42	22,000	70	3,351	85	23,089	68	186,984	65	53,093	61	10,336	29
1,296,267	12	441,470	67	411,602	82	96,710	50	9,267	29	78,377	09	595,957	70	258,838	75	138,422	62
1,778,660	77	662,156	—	620,463	07	176,941	64	14,733	30	152,794	41	964,932	42	151,572	35	72,108	17
499,201	11	141,548	06	180,667	17	27,191	19	5,381	18	23,632	66	236,872	20	120,780	85	83,279	14
765,469	93	178,555	12	293,992	96	76,497	14	13,691	40	41,534	25	425,715	75	161,199	06	98,186	70
940,200	52	196,044	91	370,994	49	68,490	61	7,132	29	50,499	33	497,116	72	247,038	89	190,582	31
1,011,954	53	234,529	57	353,868	49	46,608	29	5,153	29	50,048	29	455,678	36	321,746	60	277,916	94
799,376	52	158,420	31	395,439	32	35,277	65	8,907	66	42,138	30	481,762	93	159,193	28	84,730	79
1,035,564	59	271,598	50	327,574	76	99,092	54	8,430	96	69,332	58	504,430	84	259,535	25	198,566	42
800,321	76	236,953	53	225,613	88	84,634	05	7,041	58	41,576	01	358,865	52	204,502	71	142,441	14
953,773	84	252,643	46	384,974	40	73,997	49	10,308	86	57,923	41	527,204	16	173,926	22	130,237	02
756,600	13	124,383	83	308,271	25	86,981	57	8,061	70	44,294	69	447,609	21	184,607	09	87,689	67
661,882	69	172,273	—	224,089	34	94,225	10	8,368	43	39,046	17	365,729	04	123,830	65	51,561	42
366,118	80	49,832	24	140,774	23	31,789	72	2,986	61	17,194	61	192,745	17	123,541	39	54,899	67
269,389	63	14,071	86	117,615	78	8,357	97	3,335	50	10,748	47	140,057	72	115,260	05	60,744	31
180,606	32	20,102	42	115,062	76	13,041	82	4,241	72	8,928	96	141,275	26	19,228	64	1,933	39
18,982,268	63	5,048,691	55	6,516,221	63	1,501,334	94	169,644	88	1,036,890	03	9,224,091	48	4,709,485	60	3,122,370	26
3,749,679	93	2,083,968	82	687,901	50	315,975	02	19,403	15	316,259	15	1,339,538	82	326,172	29	169,739	16
177,340	22	110,975	52	24,803	85	2,379	85	556	38	9,617	85	37,357	93	29,006	77	28,156	81
451,881	53	244,864	47	69,172	31	9,375	62	1,180	92	29,294	01	109,022	86	97,994	20	76,664	62
289,351	57	89,922	09	52,530	65	52,089	86	740	24	12,916	96	118,277	71	81,151	77	69,467	68
734,742	43	445,634	50	152,206	55	9,613	30	3,519	90	61,315	77	226,655	52	62,452	41	54,173	04
244,146	33	122,550	—	55,618	60	1,805	20	456	01	18,070	96	75,950	77	45,645	56	36,956	08
136,853	78	82,118	41	14,660	—	5,040	38	110	90	7,511	79	27,323	07	27,412	30	23,331	67
172,041	27	88,348	31	50,204	13	3,550	40	609	27	12,052	05	66,415	85	17,277	11	15,662	34
25,417	12	1,238	21	12,989	58	7,586	85	485	87	3,116	61	24,178	91	—	—	—	34
300,519	25	117,298	26	51,720	40	13,084	73	1,249	90	17,681	71	83,736	74	99,484	25	34,041	69
112,197	33	24,122	—	28,053	89	5,445	41	892	24	8,184	63	42,576	17	45,499	16	31,645	47
1,238,288	11	628,153	42	298,564	02	100,996	83	7,964	—	97,484	75	505,009	60	105,125	09	83,118	66
274,485	31	128,057	57	45,878	08	42,598	10	1,027	95	16,471	13	105,975	26	40,452	48	39,006	—
695,843	45	43,502	45	356,079	35	101,639	33	9,096	84	83,353	36	550,668	88	101,672	12	90,864	33
215,032	98	122,218	53	37,087	23	3,883	21	555	45	13,379	91	54,905	80	37,908	65	34,946	99
127,936	60	44,271	65	37,736	85	7,037	94	660	54	8,047	14	53,482	47	30,182	48	22,556	16
200,918	05	10,301	—	41,759	83	37,275	42	1,553	39	9,672	61	90,261	25	100,355	80	94,596	58
142,379	23	—	—	47,693	62	6,175	24	1,935	41	12,178	93	67,983	20	74,396	03	62,704	80
224,323	31	121,760	16	47,495	—	6,424	86	704	15	13,437	23	73,061	24	29,501	91	25,480	37
151,387	82	90,500	—	22,294	25	1,894	27	482	—	11,704	76	36,375	23	24,512	54	16,919	95
849,985	14	449,239	11	114,106	96	82,948	39	1,776	99	47,012	82	245,845	16	154,900	87	131,770	99
368,017	57	70,263	50	45,567	50	96,070	15	1,006	22	8,652	39	151,296	36	146,457	81	141,162	46
17,028	63	—	—	10,546	50	1,785	86	303	35	1,944	61	14,580	22	2,448	31	200	—
46,915	12	12,923	64	8,361	66	21,242	48	189	32	1,612	69	31,406	15	2,585	33	2,585	33
74,295	75	25,336	67	15,271	52	25,991	40	563	37	5,097	14	46,923	43	2,035	65	2,000	—
11,021,007	83	5,157,568	29	2,328,303	83	961,910	10	57,023	76	831,570	96	4,178,808	65	1,684,630	89	1,287,751	18

